

DAGSORDEN Opplæringsutvalget d. 30-09-2025

Mødedato Tirsdag d. 30. september 2025 kl. 11:00

Mødested Fylkeshuset, fylkesutvalgssalen, Ankerkvartalet

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
RS 10/2025 Øksnevadvisjonen - status for arbeidet.....	4
RS 11/2025 Statusmelding fra opplæringsavdelingen pr. 30.09.2025.....	5
SP 3/2025 Spørsmål fra Jan Inge Selvik, INP vedr. ubrukt kompetanse i helsevesenet – kan fylket ta	6
PS 42/2025 Godkjenning av protokoll fra møte i opplæringsutvalget 02.09.2025.....	8
PS 43/2025 Muligheten for godkjenning av lærekontrakt nummer 3 og 4.....	9
PS 44/2025 Grønt kompetansesenter på Øksnevad.....	15
PS 45/2025 Evaluering av treårig yrkesfag innen helse- og oppvekstfag med generell studiekompete	20
PS 46/2025 Orientering om arbeid med overganger fra grunnskolen til videregående opplæring.....	32
PS 47/2025 Høring om forslag om å utvide adgangen til informasjonsdeling ved skolebytte i opplæ	40
PS 48/2025 Fremtidig organisering av støtte- og kvalifiseringstilbud - etablering av overgangstilbu	49
PS 49/2025 Helsesykepleierdekning i videregående skoler.....	59
PS 50/2025 Forslag til informasjonstiltak for å understøtte riktig valg av utdanningsprogram.....	69
PS 51/2025 Regionalplan for Helsefremmende og inkluderende samfunn - Høring av planprogram.	75
PS 52/2025 Foreløpig vurdering av fremtidig lokasjon for Fagskolen Rogaland, studiested Stavang	84
PS 53/2025 Hybelhus ved Campus Sauda - Rom og funksjonsprogram.....	98

Rogaland
fylkeskommune

Møteinnkalling

Utvalg: Opplæringsutvalget

Møtested: Fylkeshuset, fylkesutvalgssalen, Ankerkvartalet

Dato: 30.09.2025

Tidspunkt: 11:00 -15:00

Eventuelt forfall må meldes snarest.

Vararepresentantene møter etter nærmere beskjed.

Forfall meldes til Torunn Høyland på e-post: torunn.hoyland@rogfk.no

Dersom det er aktuelt med habilitetsvurdering må man melde fra om dette tidlig, slik at det blir tid til å innhente en juridisk vurdering.

Anne Kristin Bruns

utvalgsleder

Torunn Høyland

utvalgssekretær

Referatsak

Arkivreferanse: 2025/69253-1

Saksbehandler: Torunn Høyland

Avdeling: Politisk sekretariat

Øksnevadvisjonen - status for arbeidet

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
10/2025	30.09.2025	Opplæringsutvalget

Saken gjelder

Presentasjon av status Øksnevadvisjonen

Referatsak

Arkivreferanse: 2025/57689-2

Saksbehandler: Torunn Høyland

Avdeling: Politisk sekretariat

Statusmelding fra opplæringsavdelingen pr. 30.09.2025

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
11/2025	30.09.2025	Opplæringsutvalget

Saken gjelder

Statusmelding fra opplæringsavdelingen v/ opplæringsdirektør Eiliv Fougner Janssen

Spørsmål

Arkivreferanse: 2025/73660-1

Saksbehandler: Torunn Høyland

Avdeling: Politisk sekretariat

Spørsmål fra Jan Inge Selvik, INP vedr. ubrukt kompetanse i helsevesenet – kan fylket ta ansvar?

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
3/2025	30.09.2025	Opplæringsutvalget

Spørsmål fra folkevalgt

- Hvordan arbeider fylkeskommunen med å utvikle broprogrammer eller tilpassede kvalifiseringsløp for helsepersonell med utdanning fra land utenfor EØS – f.eks fra Filippinene, der mange har femårig sykepleierutdanning?
- Ser dere muligheter for å opprette en egen opplæringslinje – for eksempel innen voksenopplæring eller fagskole – for innvandrere med dokumentert helsefaglig utdanning fra sitt hjemland, slik at de raskere kan kvalifisere seg til arbeid i norsk helsevesen?
- Og hvordan vurderer dere behovet for å etablere dette kurset regionalt, slik at det ikke bare tilbys i Oslo, men også i Rogaland – der behovet for helsepersonell er akutt?

Bakgrunn for spørsmålet

I en tid der Rogaland – og landet for øvrig – skriker etter helsepersonell, står mange innvandrere med solid helsefaglig utdanning fra land utenfor EØS på utsiden av arbeidslivet. Filippinske sykepleiere, som ofte har femårig utdanning og verdifull praksiserfaring, møter en krevende godkjenningsprosess i Norge. For å få autorisasjon kreves et tilpasset kurs i nasjonale fag – men dette kurset tilbys kun i Oslo. Det gjør veien til jobb både lang og lite tilgjengelig for dem som bor i vår region. Dette er et systemisk tap av kompetanse og en mulighet fylket kunne gripe.

Saksframlegg

Dato: 03.09.2025

Arkivreferanse: 2025/69246-1

Saksbehandler: Torunn Høyland

Avdeling: Politisk sekretariat

Godkjenning av protokoll fra møte i opplæringsutvalget 02.09.2025

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
42/2025	30.09.2025	Opplæringsutvalget

Vedlegg:

1 OU møteprotokoll 02.09.2025

Innstilling

Protokoll fra møte i opplæringsutvalget 02.09.2025 godkjennes.

Anne Kristin Bruns

leder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 16.09.2025

Arkivreferanse: 2025/66078-1

Saksbehandler: Catrine Utne Pettersen

Avdeling: Opplæring i bedrift

Muligheten for godkjenning av lærekontrakt nummer 3 og 4

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
73/2025	25.09.2025	Ungdommens fylkesråd
31/2025	26.09.2025	Yrkesopplæringsnemnda
70/2025	29.09.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
43/2025	30.09.2025	Opplæringsutvalget Fylkesutvalget

Sammendrag

I forbindelse med budsjettbehandlingen for 2025 og økonomiplanen [2025 - 2028](#) ble det vedtatt at Rogaland fylkeskommune ikke lenger skal godkjenne søknad om lærekontrakt hvis søker har mer enn to fagbrev fra før. Fylkesdirektøren har erfart at dette budsjettvedtaket har fått utilsiktede konsekvenser for deler av næringslivet i Rogaland. Fylkesdirektøren får tilbakemeldinger om at vedtaket dessverre er til hinder for rekruttering av nødvendig kompetanse.

I denne saken redegjør fylkesdirektøren for saken og skisserer en mulig løsning.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Saken tas til orientering.
2. Fylkesdirektøren vil vurdere å legge inn midler til et tredje og fjerde fagbrev i økonomiplan 2026-2029.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Eiliv Fougner Janssen

opplæringsdirektør

Bakgrunn for saken

I forbindelse med budsjettbehandlingen for 2025 og økonomiplanen [2025 - 2028](#) ble det vedtatt at Rogaland fylkeskommune ikke lenger skal godkjenne søknad om lærekontrakt hvis søker har mer enn to fagbrev fra før. Dette er ikke en lovpålagt oppgave. I økonomiplanen ble det anslått at vedtaket vil gi en innsparing i underkant av kr 7 millioner.

Intensjonen bak forslaget til innsparing, var at næringslivet skulle ta en større andel av kostnadene til opplæring i bedrift for dem uten rett til videregående opplæring. Dette ved at bedriftene selv skulle dekke kostnader ifm et tredje og fjerde fagbrev.

Etter nærmere vurdering finner fylkesdirektøren at dette ikke er juridisk mulig, ref. § 6-15. *Fylkeskommunalt tilskot til lærebedrifta.*

I lovteksten står det:

Fylkeskommunen der den som har læretid i bedrift, er folkeregistrert, skal betale tilskot for opplæring til lærebedrifta etter retningslinjer og satsar fastsette av departementet.

Betalingsplikta gjeld godkjend:

- a. lærekontrakt for lærlingar*
- b. opplæringskontrakt for praksisbrevkandidatar og lære kandidatatar*
- c. kontrakt om fagbrev på jobb*

Gitt med hjemmel i lovens § 7-8 – «Fylkeskommunen skal gi godkjende lærebedrifter tilskot til opplæring. Departementet kan gi forskrift om tilskot til lærebedrifter.

Fylkesdirektøren sin intensjon om at bedriftene selv skulle dekke kostnader ved å ta inn lærlinger for et tredje og fjerde fagbrev førere derfor til en uheldig konsekvens ved at dette ikke er lov. Skal bedriftene ta inn lærlinger for et tredje og fjerde fagbrev forutsetter det at fylkeskommune betaler tilskudd etter fastsatte satser.

Problemstilling

Fylkesdirektøren har erfart at vedtaket om at Rogaland fylkeskommune ikke skal godkjenne søknader om godkjenning av lærekontrakt fra søkere som har to eller flere fagbrev fra tidligere, har fått utilsiktede konsekvenser for deler av næringslivet i Rogaland.

Saksopplysninger

I økonomiplanen [2025 - 2028](#) la fylkesdirektøren fram flere sparetiltak. Ett av sparetiltakene (nr.18) omhandlet innsparing ved å ikke godkjenne kontrakter for tredje og fjerde fagbrev. Innsparingen er definert som et tiltak som reduserer tjenestestandard.

Nr	Sparetiltak (tall i 1000 kroner)	Kategori	2025	2026	2027	2028
18	Bedriftstilskudd II - Fagbrev 3 og 4	C	3 400	6 800	6 800	6 800

18. Budsjett tekst - Bedriftstilskudd II - Fagbrev 3 og 4: Med ny opplæringslov får du rett til to sluttkompetanser, å ta et nytt fagbrev, selv om du har ett fra før. Fylkesdirektøren innskrenker dagens praksis med å ikke gi finansiering til lærlinger som allerede har to fagbrev. Vi har i dag ca. 50 lærlinger som allerede har to fagbrev. Fylkesdirektøren foreslår at disse ikke lenger får bedriftstilskudd II.

Fylkesdirektørens vurderinger høsten 2024 var basert på en antakelse av at disse lærlingene hadde en læretid på to år, lik den for lærlinger på vei til sitt første og andre fagbrev. Ved bruk av nye analyseverktøy ser fylkesdirektøren at historiske tall viser at de aktuelle lærlingene i snitt kun har en læretid på ett år. Ved at alle inngåtte kontrakter for tredje og fjerde fagbrev utløser basistilskudd II legger fylkesdirektøren til grunn vil det koste fylkeskommunen 3,5 millioner pr år å tilby bedriftene mulighet for å ta inn lærlinger for et tredje og fjerde fagbrev – ikke i underkant av 7 millioner som beskrevet i budsjettforslaget 2024.

Pr. 26.8.2025 viser tallene at av til sammen 6583 løpende kontrakter, er 45 kandidater på vei mot sitt tredje fagbrev, og tre er på vei mot sitt fjerde fagbrev – til sammen 48 kontrakter fordelt på alle kontraktstyper. Dette tallet er tilsvarende det som lå til grunn for budsjettforslaget høsten 2024. Praksiskandidater er ikke inkludert i dette tallet, da det melder seg opp til fagprøve basert på opparbeidet praksis, har ikke hatt lærekontrakt, og utløser dermed ikke tilskudd. Tall som ble hentet ut i juni var i samme størrelsesorden.

På vei til fagbrev	Løpende kontrakter
1	5900
2	635

3	45
4	3

Antall lærlinger som er på vei til sitt n'te fagbrev

Utdanningsprogram	Løpende kontrakter
Teknologi- og industrifag	20
Elektro og datateknologi	18
Bygg- og anleggsteknikk	7
Helse- og oppvekstfag	2
Salg, service og reiseliv	1

48 kontraktene fordelt på utdanningsprogram

Aldersfordeling	Løpende kontrakter
20 - 24	7
25 - 29	19
30 - 39	16
40 - 49	6

Aldersfordeling for de lærlingene som er på vei til sitt 3 og 4 fagbrev:

Flere bransjer har henvendt seg til fylkesdirektøren for å uttrykke uro over vedtaket om at søknader om godkjenning av lærekontrakt fra søkere som har to eller flere fagbrev fra før, vil bli avslått av Rogaland fylkeskommune. Lærebedriftene i disse bransjene sier at de enten allerede har mistet, eller står i fare for å miste, muligheten til å ansette lærlinger på lærekontrakt for et tredje fagbrev. Alternativ til lærekontrakt er å melde seg opp som praksiskandidat. Ifølge opplæringskontoret for industrifag (OFIR), som er et av de største opplæringskontoret i Norge, takker kandidatene nei til dette, blant annet fordi de da må gjennom et lengre løp for å opparbeide seg nok praksis til å melde seg opp til fagprøve. For bedriftene er det formelle kontraktsforholdet og den strukturerte opplæringen som følger med lærlingordningen viktig.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkesdirektøren har sett at vedtaket om å ikke godkjenne lærekontrakt for et tredje og fjerde fagbrev har fått utilsiktede konsekvenser for næringslivet i Rogaland, og at det offentlige er til hinder for nødvendig rekruttering til sentrale bransjer i Rogaland.

I Rogaland har fylkesdirektøren lang tradisjon for tett dialog og samarbeid med opplæringskontor og bransjer når det gjelder dimensjonering. Industrifagene har den største andelen av lærlinger som er på kontrakt for et tredje og fjerde fagbrev. Veien fram til fagbrev er kortere gjennom et formelt kontraktsforhold enn ved dokumentasjonsordningen praksiskandidat og den strukturerte opplæringen som følger med lærlingordningen sikrer god kvalitet på opplæringen. Muligheten for å tilby kontrakt for et tredje og fjerde fagbrev, vil gi en større fleksibilitet i opplæringstilbudet, og altså sikre nødvendig rekruttering.

Konklusjon

Fylkesdirektøren vil vurdere å legge inn midler til fagbrev 3 og 4 økonomiplan 2026-2029.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 17.09.2025

Arkivreferanse: 2025/69565-1

Saksbehandler: Eiliv Fougner Janssen

Avdeling: Opplæring

Grønt kompetansesenter på Øksnevad

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
44/2025	30.09.2025	Opplæringsutvalget Fylkesutvalget Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Detaljert beskrivelse av kompetansesenter for agronomi på Øksnevad
- 2 Status Øksnevadvisjonen 15.09.25

Sammendrag

Øksnevadvisjonen har de to siste årene arbeidet for å øke kvaliteten og relevansen for naturbruksutdanningen på Øksnevad. Målet er å styrke skolen som kompetanseleverandør for landbruksrelaterte næringer i regionen. Basert på tilbakemeldinger fra næringen og elever har dette arbeidet vært vellykket.

Denne saken omhandler forslag om etablering av 'Øksnevad kompetansesenter for bærekraftig agronomi' ved Øksnevad videregående skole. Formålet med senteret vil være å fungere som motor, tilrettelegger og møteplass for landbrukssektoren på Jæren og i Rogaland.

Forslaget inkluderer etablering av fagskoletilbud, tilrettelegging for forskning og innovasjon, samt kurs- og møteaktivitet, og støtter seg blant annet på intensjonsavtale om samarbeid med NIBIO. Opprettelse av et grønt

kompetansesenter kan ses på som en videreføring og permanent forankring av Øksnevadvisjonen.

Øksnevad kompetansesenter for bærekraftig agronomi skal være en samlende og nøytral arena der skolen, landbruket, næringslivet, organisasjonene, gründerne, forskningen, academia m. fl. kan spille hverandre gode og bidra til å styrke, foredle og fornye regionens- og landets kompetanse innen landbruket.

Fylkesdirektørens innstilling

- Saken tas til orientering
- Fylkesdirektøren vurderer opprettelsen av et grønt kompetansesenter på Øksnevad i forbindelse med utarbeidelsen av økonomiplanen 2026-2029

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Eiliv Fougner Janssen

Opplæringsdirektør

Bakgrunn for saken

Fylkestinget vedtok i budsjett og økonomiplan 2024-2027, høsten 2023, opprettelse av en toårig stilling for å arbeide med Øksnevadvisjonen. Den toårige prosjektstillingen utløper ved årsskiftet 2025-2026. Det må derfor tas en vurdering av hvordan arbeidet med Øksnevadvisjonen skal tas videre. Selve Øksnevadvisjonen ble behandlet som egen sak i Opplæringsutvalget mai 2023.

Problemstilling

Fylkestinget får i denne saken orientering om hvordan arbeidet med målsetningene for Øksnevadvisjonen kan tas videre gjennom å etablere *Øksnevad kompetansesenter for bærekraftig agronomi* ved Øksnevad videregående skole.

Saksopplysninger

Øksnevadvisjonen har de to siste årene arbeidet for å øke kvaliteten og relevansen for naturbruksutdanningen på Øksnevad. Målet er å styrke skolen som kompetanseleverandør for landbruksrelaterte næringer i regionen.

Basert på tilbakemeldinger fra elever og aktørene i landbruksnæringen har arbeidet med visjonen har vært nyttig, og en god start for å gjøre Øksnevad til en relevant kompetanseleverandør for næringen og en foretrukken naturbruksskole for elever på lengre sikt. Skal målsetningen lykkes videre må arbeidet imidlertid fortsette i en mer permanent form.

Fylkesdirektøren ser at en slik mer permanent arena kan være å opprette *Øksnevad kompetansesenter for bærekraftig agronomi* ved Øksnevad videregående skole. Formålet med et slikt senter vil være å fungere som motor, tilrettelegger og møteplass for landbrukssektoren på Jæren og i Rogaland.

Senteret på Øksnevad tenkes bygd opp med Grønt kompetansesenter Mære-Skjetlein i Trøndelag fylkeskommune som inspirasjon. Andre relevante inspirasjonskilder er Havets Hus, Måltidets Hus og Innoasis. Forslaget inkluderer også etablering av fagskoletilbud, tilrettelegging for forskning og innovasjon, samt kurs- og møteaktivitet, og støtter seg blant annet på intensjonsavtale om samarbeid

med NIBIO og kan ses på som en videreføring og permanent forankring av Øksnevadvisjonen.

Øksnevad kompetansesenter for bærekraftig agronomi er tenkt å være en samlende og nøytral arena der skolen, landbruket, næringslivet, organisasjonene, gründerne, forskningen, academia m. fl. kan spille hverandre gode og bidra til å styrke, foredle og fornye regionens- og landets kompetanse innen landbruket.

Basert på erfaringer fra andre tilsvarende sentere må det knyttes to stillinger til senteret for å bygge det opp og drive det. Den toårige prosjektstillingen for å arbeide med Øksnevadvisjonen utløper ved årsskiftet 2025-2026, og det må derfor tilføres nye ressurser til arbeidet om det skal videreføres.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkesdirektøren mener det er viktig å fortsette arbeidet med å styrke Øksnevad skole som kompetanseleverandør for landbruksrelaterte næringer i regionen. Å etablere *Øksnevad kompetansesenter for bærekraftig agronomi* ved Øksnevad videregående skole vurderes som en god måte å ta arbeidet videre.

Basert på tilbakemeldinger fra Grønt kompetansesenter Mære-Skjetlein i Trøndelag fylkeskommune vil senterets aktivitet kunne bidra til å dekke deler av driftsutgiftene i form av FOU oppdrag og deltakelse i ulike prosjekter nasjonalt og internasjonalt. Videre vil senteret kunne tiltrekke seg aktivitet fra næringen som vil skape inntekter.

Fylkesdirektøren vurderer at opprettelse av *Øksnevad kompetansesenter for bærekraftig agronomi* medfører behov for to stillinger, men legger til grunn at senteret selv, etter et år, vil dekke lønns- og driftsutgifter til den ene av de to stillingene. På sikt bør det være mulig at begge stillingene er selvfinansierende.

Konklusjon

Fylkesdirektøren vurderer arbeidet med Øksnevadvisjonen som fruktbart og ser nytten av å videreføre arbeidet i en mer permanent form for å styrke Øksnevad videregående skole som kompetanseleverandør for landbruksrelaterte næringer i regionen.

Fylkesdirektøren vil derfor vurdere opprettelse av *Øksnevad kompetansesenter for bærekraftig agronomi* i forbindelse med utarbeidelsen av økonomiplanen 2026-2029

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 12.09.2025

Arkivreferanse: 2025/46716-1

Saksbehandler: Lars Jørgen Skolem

Avdeling: Skoleforvaltning

Evaluering av treårig yrkesfag innen helse- og oppvekstfag med generell studiekompetanse

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
65/2025	25.09.2025	Ungdommens fylkesråd
30/2025	26.09.2025	Yrkesopplæringsnemnda
65/2025	29.09.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
42/2025	30.09.2025	Eldrerådet
45/2025	30.09.2025	Opplæringsutvalget

Sammendrag

I sak 4-21: *Helse- og oppvekstfag med generell studiekompetanse ved Bergeland vgs som et 3-årig prøveprosjekt* vedtok opplæringsutvalget at det skulle gis tilbud om et treårig prøveprosjekt med et studieforberedende løp med helse- og oppvekstfag. Dette tilbudet skulle evalueres i etterkant for å se hvilken lærdom som kunne trekkes av det. I sak 33/2025 vedtok opplæringsutvalget at tilbudet skulle evalueres høsten 2025. I sak 28/2025 vedtok opplæringsutvalget en orientering av konsekvens på en utvidelse av antall treårig yrkesfag med studieforberedende innenfor hele og oppvekst eller andre studieforberedende program, og at dette ble satt i sammenheng med sak 33/2025.

Tilbudet på Bergeland vgs. har hatt høye søker- og gjennomføringstall, og tilbudet må derfor regnes for å være vellykket. Det kan ikke ses å være direkte økonomiske fordeler med dette tilbudet sammenliknet med tilbud der elever først går to år i skole

og deretter ett år påbygg, men de høye søker- og gjennomføringstallene tilsier likevel at tilbudet bør videreføres eller utvides.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Saken tas til orientering.
2. Fylkesdirektøren påbegynner et arbeid for å søke til Utdanningsdirektoratet om forsøksordning der enkelte av fagene i tilbudet deles over flere år.

Eiliv Fougner Janssen
opplæringsdirektør

Linda Gilje
avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Opplæringsutvalget fattet i sak 4-21: *Helse- og oppvekstfag med generell studiekompetanse ved Bergeland vgs som et 3-årig prøveprosjekt* vedtak om at det skal gis tilbud om et treårig studieforberedende løp med helse- og oppvekstfag ved Bergeland Vgs med oppstart høsten 2022. I samme sak ble det vedtatt at fylkesdirektøren skulle evaluere tilbudet.

I sak 33/2025 vedtok opplæringsutvalget at tilbudet skal evalueres høsten 2025. Som en del av denne evalueringen har opplæringsutvalget også bedt om «orientering av konsekvens på en utvidelse av antall 3-årig yrkesfag med studieforberedende innenfor helse og oppvekst eller andre yrkesfaglige program. Økonomiske vurderinger tas også med.», jf. vedtak i sak 28/2025.

Problemstilling

Fylkesdirektøren evaluerer i denne saken det treårige tilbudet med helse- og oppvekstfag med generell studiekompetanse ved Bergeland vgs., der det vurderes både faglig utbytte og økonomiske konsekvenser. I tillegg gis en orientering av konsekvens på en utvidelse av antall plasser på treårig yrkesfag med studieforberedende innen helse og oppvekst eller andre yrkesfaglige program.

Saksopplysninger

Om organiseringen av tilbudet

Fylkesdirektøren hadde før 2020 registrert at mange elever som søkte seg til helse- og oppvekstfag valgte å gå Vg3 påbygg i stedet for å gå ut i lære. Dette var typisk elever som ønsket å studere innenfor helse- og oppvekstfag på universitet og høyskole. Vg3 påbygg er regnet som et teoritungt skoleår. For å legge bedre til rette for at denne elevgruppen ville få en bedre tilpasset overgang til universitet og høyskole, ble det vedtatt at det skulle organiseres et treårig tilbud i helse- og oppvekstfag med generell studiekompetanse ved Bergeland Vgs.

Strukturen i det treårige tilbudet har vært bygget etter samme struktur som tilsvarende tilbud i andre fylker. I denne strukturen har fagene blitt fordelt mellom

skoleårene som er ment å skape en jevnere belastning og bedre sammenheng mellom yrkesfagene og studiefagene. Ettersom fagene er fordelt over skoleårene på denne måten, kan elever som går i dette tilbudet ikke bytte over til andre tilbud underveis. Dersom elevene ønsker å gjøre omvalg, vil de måtte starte helt på nytt i et nytt studietilbud.

Det har tidligere blitt pekt på en utfordring i organiseringen av tilbudet slik det er i dag (se blant annet opplæringsutvalgssak 35/2024). Fagene er fordelt i hele enheter i ulike skoleår, slik at elevene har to programfag i Vg2 og det tredje programfaget i Vg3. Den obligatoriske eksamenen etter endt Vg3 er en tverrfaglig eksamen, der alle disse tre fagene utgjør grunnlaget for eksamen. Elevene må dermed ha en eksamen i Vg3 der deler av temaet ble gjennomgått i Vg2. Denne oppdelingen innebærer også at opplæringen oppleves mer fragmentert og mindre realistisk enn den ellers kunne vært, ettersom disse fagene har en innbyrdes sammenheng. Det har vært fremmet et ønske fra skolens side om å heller dele opp disse fagene slik at hvert fag går over to år, slik at sammenhengen i opplæringen og sammenhengen med eksamen blir bedre. En slik endring vil kreve at Utdanningsdirektoratet innvilger Rogaland fylkeskommune tillatelse til å gjennomføre en forsøksordning, og det er per i dag ikke søkt om en slik tillatelse til Utdanningsdirektoratet.

Om søkertall og gjennomføring.

Tilbudet har blitt gitt i skoleårene 22/23, 23/24 og 24/25, som betyr at den første gruppen som ble tatt opp til faget, avsluttet opplæringen i juni 2025.

Hvert år er det 30 plasser i tilbudet, som tilsvarer to klasser. Tabellen under viser antall søkere til tilbudet på VG1 fordelt på skoleår. Søkertallet har økt jevnt og betydelig siden skoleåret 2023/24, som viser til økende etterspørsel. 37 elever hadde tilbudet på 1. ønsket for skoleåret 2023/24, helt opp til 65 elever i 2025/26.

Skoleår	Antall plasser	Antall 1. ønske søkere
2022/23	30	72
2023/24	30	37
2024/25	30	42
2025/26	30	65

For den gruppen som begynte i 22/23, har 22 av 30 elever fullført og bestått hele opplæringsløpet, og følgelig fått studiekompetanse på normert tid. To elever falt fra i løpet av de tre årene, og seks stykker fikk ikke bestått pga. stryk i ett eller flere fag. Dette betyr at 73% fullførte løpet på normert tid.

Skoleårsfullføring er en annen måte å se gjennomføring på, og som er lettere å sammenligne med andre programområder. Denne indikatoren viser hvor stor andel som fikk fullført og bestått første året på VGS på henholdsvis det nye og ordinære tilbudet på helse og oppvekst. Denne fremstillingen får ikke sammenlignet hele løpet, men fullført og bestått første år på VGS er en god pekepinn for progresjonen videre.

Tabellen under viser andelen elever som får fullført og bestått på VG1 på det nye tilbudet versus det ordinære tilbudet de siste tre skoleårene.

Skoleår	HO med studiekompetanse	HO ordinært
2022/23	93,3 %	88,7 %
2023/24	96,4 %	84,8 %
2024/25	89,7 %	83,9 %

Gruppen som ble tatt opp til det nye tilbudet, hadde i snitt betydelig høyere karakterer fra grunnskolen enn de som begynte på ordinært løp på helse og oppvekst. Tabellen under viser en oversikt over grunnskolepoengene til elevene som ble tatt inn på HO med studiekompetanse, versus ordinær HO.

Skoleår	HO med studiekompetanse	HO ordinært
2022/23	48,4	39,3
2023/24	45,4	38,3
2024/25	46,0	38,2

Kostnader knyttet til tilbudet

Elever som går helse- og oppvekstfag, har i utgangspunktet fire alternativer. De kan (1) gå det treårige løpet på Bergeland som resulterer i studiekompetanse, (2) gå to år i skole etterfulgt av ett år påbygg som resulterer i studiekompetanse, (3) gå to år i skole etterfulgt av to år i lære som resulterer i fagbrev, eller (4) gå to år i skole etterfulgt av to år i lære og deretter ta Vg4 påbygg (totalt fem år) som resulterer i både fagbrev og studiekompetanse.

Dersom eleven velger alternativ (1) eller (2) ovenfor, vil det koste omtrent kr. 570 000 for hele løpet. Elever som velger alternativ (3) ovenfor vil koste omtrent kr. 600.000 for hele løpet, mens eleven som velger alternativ (4) ovenfor vil koste omtrent kr. 750.000 for hele løpet.

Elevenes vurdering av tilbudet

Fylkesdirektøren har undersøkt hvordan elevene som går treårig yrkesfag innen helse- og oppvekstfag med generell studiekompetanse ved Bergeland Vgs. har opplevd tilbudet. Dette er gjort ved at det er sendt en spørreundersøkelse til alle elevene som mottok dette tilbudet ved Bergeland skoleåret 2024/2025 (Vg1, Vg2 og Vg3).

I spørreundersøkelsen ble følgende spørsmål stilt:

1. Hvorfor valgte du å gå treårig HO med generell studiekompetanse?
2. Hvor tilfreds er du med organiseringen av studietilbudet du har fått ved Bergeland?
3. Hvis du kunne valgt på nytt: Ville du valgt dette tilbudet igjen, eller ville du valgt ordinært HO-løp (to år på skole + to år praksis)?
4. Har du søkt deg til høyere utdanning innenfor HO-feltet?
5. Hvordan kan tilbudet endres for å gjøre det bedre?

19 elever fra Vg3 har svart, 22 elever fra Vg2 har svart og 21 elever fra Vg1 har svart. Spørsmål om elevene har søkt seg til høyere utdanning innenfor HO-feltet ble bare stilt til Vg3-elevenne.

Svarene fra Vg3-elevenne fordeler seg slik:

1. Hvorfor valgte du å gå treårig HO med generell studiekompetanse?	
a. Jeg har lyst til å gå høyere utdanning innen HO-feltet	10
b. Det virket interessant	8
c. Det var her jeg kom inn	0
d. Jeg vet ikke	1
2. Hvor tilfreds er du med organiseringen av studietilbudet du har fått ved Bergeland?	
a. Svært fornøyd	0
b. Fornøyd	5
c. Verken fornøyd eller misfornøyd	8
d. Misfornøyd	6
e. Svært misfornøyd	0

3. Hvis du kunne valgt på nytt: Ville du valgt dette tilbudet igjen, eller ville du valgt ordinært HO-løp (to år på skole + to år praksis)?
a. Jeg ville valgt det samme igjen	14
b. Jeg ville valgt ordinært HO-løp (to år på skole + to år praksis)	1
c. Jeg ville gått to år yrkesfag og så ett år påbygg	0
d. Jeg ville gått tre år studiespesialisering	4
e. Jeg ville valgt noe annet	0
4. Har du søkt deg til høyere utdanning innenfor HO-feltet?
a. Ja	9
b. Nei, men jeg har søkt høyere videre utdanning på et annet felt	3
c. Nei, men jeg kommer til å gjøre det senere	5
d. Nei, jeg har ombestemt meg og vil heller gå yrkesfag likevel	0
e. Nei	2
5. Hvordan kan tilbudet endres for å gjøre det bedre? (oppsummering av tilbakemeldinger)
- Elevene ønsker bedre og mer struktur i opplæringen. De ønsker også at fagene og kompetansemålene skal fordeles på en annen måte, slik at det gis bedre sammenheng i løpet.

Svarene fra Vg2-elevne fordeler seg slik:

1. Hvorfor valgte du å gå treårig HO med generell studiekompetanse?
a. Jeg har lyst til å gå høyere utdanning innen HO-feltet	11
b. Jeg har hørt mye bra om tilbudet fra venner/bekjente	1
c. Det virket interessant	10
d. Jeg vet ikke	0
2. Hvor tilfreds er du med organiseringen av studietilbudet du har fått ved Bergeland?
a. Svært fornøyd	3
b. Fornøyd	17
c. Verken fornøyd eller misfornøyd	1
d. Misfornøyd	1
e. Svært misfornøyd	0
3. Hvis du kunne valgt på nytt: Ville du valgt dette tilbudet igjen, eller ville du valgt ordinært HO-løp (to år på skole + to år praksis)?
a. Jeg ville valgt det samme igjen	16
b. Jeg ville valgt ordinært HO-løp (to år på skole + to år praksis)	1
c. Jeg ville gått to år yrkesfag og så ett år påbygg	0
d. Jeg ville gått tre år studiespesialisering	2
e. Jeg ville valgt noe annet	3
4. Hvordan kan tilbudet endres for å gjøre det bedre? (oppsummering av tilbakemeldinger)

- En elev ønsker at tilbudet skal gis ved flere skoler. Flere elever peker på at alle helsefagene bør fordeles over to år, i stedet for at de har to av fagene i Vg2 og det tredje i Vg3.

Svarene fra Vg1-elevene fordeler seg slik:

- Hvorfor valgte du å gå treårig HO med generell studiekompetanse?

a. Jeg har lyst til å gå høyere utdanning innen HO-feltet	16
b. Jeg har hørt mye bra om tilbudet fra venner/bekjente	1
c. Det virket interessant	4
d. Jeg vet ikke	1
- Hvor tilfreds er du med organiseringen av studietilbudet du har fått ved Bergeland?

a. Svært fornøyd	5
b. Fornøyd	12
c. Verken fornøyd eller misfornøyd	3
d. Misfornøyd	1
e. Svært misfornøyd	0
- Hvis du kunne valgt på nytt: Ville du valgt dette tilbudet igjen, eller ville du valgt ordinært HO-løp (to år på skole + to år praksis)?

a. Jeg ville valgt det samme igjen	19
b. Jeg ville valgt ordinært HO-løp (to år på skole + to år praksis)	0
c. Jeg ville gått to år yrkesfag og så ett år påbygg	2
d. Jeg ville gått tre år studiespesialisering	0
e. Jeg ville valgt noe annet	0
- Hvordan kan tilbudet endres for å gjøre det bedre? (oppsummering av tilbakemeldinger)
 - Elevene ønsker at tilbudet skal gis ved flere skoler, at det skal være større mulighet til å velge realfag og at det skal gis større valgfrihet med tanke på programfag i Vg2 og Vg3.

Skolens og ansattes vurdering av tilbudet

Skolen og de ansatte ble stilt følgende fritekstspørsmål:

- Har dere noen forslag til hvordan det treårige tilbudet kan forbedres?
- Hva er det viktig å ikke endre på i organiseringen av det treårige HO-tilbudet ved Bergeland?

Det er syv ansatte som har svart.

På spørsmål 1 er det én ansatt som peker på et behov for tydeligere organisering og avklaringer, samt en mer spisset profil. Fem av de ansatte peker på at tilbudet vil

forbedres hvis programfagene gjennomføres samtidig over to år (Vg2 og Vg3), i stedet for at fagene deles på med to fag i Vg2 og ett fag i Vg3. De ansatte mener dette vil forberede elevene bedre til eksamen, som er en tverrfaglig eksamen med alle fagene etter endt Vg3.

På spørsmål 2 peker de ansatte på at det er særlig viktig å ikke ta bort muligheten for valgfrie programfag, at teammodellen rundt elevene må ivaretas og at elevene fortsatt må få mulighet til å velge retning (helsefag eller barne- og ungdomsarbeiderfag) i Vg2.

I tillegg til svarene avgitt i denne undersøkelsen, har skolen ved skolens ledelse ved flere tilfeller informert fylkesdirektøren om at de ønsker å kunne fordele de programspesifikke programfagene over to år, i stedet for at fagene må tas atskilt i Vg2 og Vg3. Skolens ledelse mener en slik organisering vil gi bedre sammenheng i elevenes opplæring. En slik organisering vil også gjøre eksamensgjennomføringen mer hensiktsmessig for elevene, ettersom eksamen er en tverrfaglig eksamen etter endt Vg3.

Fylkesdirektørens vurderinger

Vurdering av tilbudet og eventuelle endringer av tilbudet

Fylkesdirektøren vurderer det som at det treårige tilbudet med helse- og oppvekstfag med generell studiekompetanse ved Bergeland vgs. fungerer godt. Elevene blir studieforberedte for studier som det er stor etterspørsel etter og som kommer til å bli viktige fremover.

Undersøkelsene viser at elevene i Vg1 er mer positive enn elevene i Vg3, og fylkesdirektøren mener dette viser at skolen har gjort seg gode erfaringer som har ført til et bedre strukturert tilbud over tid.

Det kan se ut til at det er høyere gjennomføringsgrad i de treårige tilbudet på Bergeland enn for elever som går to år yrkesfag og ett år påbygg, og dette kan gi inntrykk av at tilbudet er mer vellykket enn det ordinære 2+1-løpet. Fylkesdirektøren vil advare mot å trekke denne konklusjonen. Det er vanskelig å si noe sikkert om gjennomføringsgrad opp mot normert tid, ettersom elever som går et 2+1-løp også har en omfattende mulighet til omvalg og ulike kryssløp. Videre er det ikke mulig å slå

fast om den økte gjennomføringen er en konsekvens av tilbudet i seg selv, eller om det er en konsekvens av det høyere karakternivået ved inntaket til det treårige tilbudet.

Både elever, ansatte og skolens ledelse ønsker å endre strukturen i tilbudet, slik at det blir bedre sammenheng i fagene. Som fylkesdirektøren tidligere har vist i opplæringsutvalgssak 35/2024, vil ikke fylkeskommunen selv kunne gjøre denne organiseringsendringen. Dersom fag skal deles over to år, slik skolen ønsker, må det søkes til Utdanningsdirektoratet om dette. Fylkesdirektøren er enig med skolen i at den ønskede endringen vil kunne føre til bedre sammenheng i elevenes opplæringsløp, og dermed også til bedre læring for eleven. Fylkesdirektøren anbefaler derfor at Rogaland fylkeskommune søker Utdanningsdirektoratet om en forsøksordning der enkelte av fagene på det treårige tilbudet med helse- og oppvekstfag med generell studiekompetanse ved Bergeland vgs. deles i andre enheter enn de som følger av fag- og timefordelingen som er vedtatt av Utdanningsdirektoratet.

En forsøksordning som beskrevet i avsnittet ovenfor, vil trolig ikke føre til behov for økte lærer- eller romressurser, og vil dermed ikke medføre økte kostnader sammenliknet med dagens tilbud. Dette må likevel utredes i forbindelse med en eventuell søknad, og det er opplæringsutvalget i Rogaland som avgjør om søknaden skal sendes.

Vurdering av om tilbudet bør utvides

Søkertallene har holdt seg høye, og fylkesdirektøren registrerer at ved inntaket til skoleåret 2025/2026 var det 65 førstevalgssøkere til de 30 plassene ved Bergeland. Dette betyr at Rogaland fylkeskommune kunne doblet antall plasser og fremdeles fylt opp tilbudet med søkere som har dette som sitt førstevalg.

Når fylkesdirektøren har vurdert de økonomiske virkningene av tilbudet, fremstår det som at det er liten eller ingen økonomisk fordel av dette tilbudet sammenliknet med om elevene skulle gått to år yrkesfag og ett år påbygg

I arbeidet med saken har fylkesdirektøren registrert at kostnaden for det treårige tilbudet med helse- og oppvekstfag med generell studiekompetanse ved Bergeland Vgs. er tilsvarende kostnaden Rogaland fylkeskommune ville hatt dersom elevene

heller valgte å gå to år på skole etterfulgt av ett år på påbygg. Den økonomiske kostnaden er noe høyere for elever som velger å gå to år på skole og to år i lære, enn for elever i det treårige tilbudet ved Bergeland vgs. Videre er den økonomiske kostnaden omtrent kr. 180.000 høyere dersom elevene velger å gå to år skole, to år lære og ett år påbygg. Alternativet for elevene som går på tilbudet ved Bergeland ville i de fleste tilfeller vært å gå to år på skole og ett år påbygg, og derfor er det disse tallene som bør være utgangspunktet for vurderingen av om det er økonomisk lønnsomt å satse på det ene eller andre tilbudet.

Når kostnadene for tilbudet ved Bergeland og kostnadene for to år i skole og ett år påbygg er like, kan fylkesdirektøren ikke se noen kortsiktige økonomiske argumenter verken for eller mot videreføring av det treårige tilbudet ved Bergeland. Det er dermed heller ingen, slik fylkesdirektøren ser det, økonomiske argumenter for eller mot en utvidelse av tilbudet. De høye gjennomføringstallene ved Bergelandstilbudet *kan* likevel tilsa at det er økonomisk fordelaktig å videreføre eller utvide tilbudet, men tallene er for usikre til at dette kan fastslås som et faktum (se her fylkesdirektørens vurdering av gjennomføringstallene under punktet *Vurdering av tilbudet og eventuelle endringer av tilbudet*).

Selv om fylkesdirektøren ikke ser noen direkte økonomiske argumenter for utvidelse av tilbudet, mener fylkesdirektøren at Rogaland fylkeskommune bør vurdere å øke antall studieplasser på treårig helse- og oppvekstfag med generell studiekompetanse. Det er en etterspørsel blant elevene, og en høy andel av elevene som gikk ut skoleåret 2024/2025 har søkt seg videre til høyere utdanning innen helse- og oppvekst. Fylkesdirektøren mener dette tilsier at fylkeskommunen bør videreføre eller utvide tilbudet.

Konklusjon

Det treårige tilbudet med helse- og oppvekstfag med generell studiekompetanse ved Bergeland Vgs. fungerer godt og gjør elevene studieforberedte for studier det er stor etterspørsel etter og som vil være viktige fremover. Fylkesdirektøren anbefaler at tilbudet videreføres, og at Rogaland fylkeskommune vurderer å utvide tilbudet ved Bergeland vgs. eller ved en annen skole. Videre anbefaler fylkesdirektøren at

Rogaland fylkeskommune søker om en forsøksordning der enkelte av fagene i tilbudet deles over flere år, slik at det blir bedre sammenheng i elevenes opplæring.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 12.09.2025

Arkivreferanse: 2025/46738-1

Saksbehandler: Lars Jørgen Skolem

Avdeling: Skoleforvaltning

Orientering om arbeid med overganger fra grunnskolen til videregående opplæring

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
66/2025	25.09.2025	Ungdommens fylkesråd
67/2025	29.09.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
46/2025	30.09.2025	Opplæringsutvalget

Vedlegg:

1	Statusrapport

Sammendrag

Med ny opplæringslov som trådte i kraft 01.08.2024, ble fylkeskommunen pålagt å sørge for at elevene får en trygg og god overgang fra grunnskolen til den videregående opplæringen. Kommunene skal samarbeide med fylkeskommunen om overgangen.

Fylkesdirektøren har flere tjenester som gir veiledning og informasjon i overgangen fra grunnskole til videregående opplæring, og har i tillegg etablert og prøvd ut flere tiltak som skal skape en trygg og god overgang for elevene. Enkelte av tilbudene har nå vært prøvd ut i ett år, mens andre planlegges startet opp våren 2026. Det er også gjort flere erfaringer knyttet til hvordan samarbeidet med kommunene kan og bør organiseres, slik at en best mulig sikrer likebehandling for elevene uavhengig av hvilken kommune de kommer fra.

I denne saken gjør fylkesdirektøren rede for gjennomførte og planlagte tiltak, og peker på planlagt arbeid videre.

Fylkesdirektørens innstilling

Saken tas til orientering.

Eiliv Fougner Janssen
opplæringsdirektør

Linda Gilje
avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Opplæringsutvalget vedtok i behandling av sak 41/2024 i møte den 01.10.2024 følgende:

1. Sak om gjennomgang av prosjekter/ordninger i overgangen fra grunnskolen til videregående opplæring tas til orientering
2. Fylkesdirektøren fortsetter og utvikler samarbeidet med alle fylkets kommuner for å systematisere, styrke og videreutvikle tiltak for å møte bestemmelser i ny opplæringslov.
3. Statusrapport om samarbeidet med kommunene og tiltak i forbindelse med opplæringsloven §9-5,1-ledd om overgang fra grunnskole til videregående opplæring, legges frem høsten 2025.
4. For å sikre en likeverdig overgang for alle elever fra grunnskole til videregående skole, uavhengig av hvilken kommune de kommer fra, bør det utarbeides rutiner om tett samarbeid mellom grunnskolene og de videregående skolene i fylke.
5. Rogaland fylkeskommune, i samarbeid med kommunene, skal prioritere å styrke skole-hjem-samarbeidet, for å sikre at elever og foresatte får nødvendig informasjon og støtte i overgangen.
6. Ungdommens fylkesråd blir tatt med i det videre arbeidet med å utvikle eksisterende og nye tiltak for gode overganger mellom ungdomsskole og vidaregåande.
7. Opplæringsutvalget ber fylkesdirektøren om å gjennomføre en årlig evaluering av alle tiltak i overgangen mellom grunnskole og videregående for å sikre at disse er effektive og ressursmessig forsvarlige. Opplæringsutvalget ber om en sak i løpet av høsten 2025 med en evaluering av gjennomførte tiltak i forbindelse med årets skolestart.

Fylkesdirektøren svarer i denne saken ut vedtakspunkt 2 til 6. Evalueringen i vedtakspunkt 7 vil kreve en grundig gjennomgang av tall og informasjon fra skolestart 2025, og blir derfor ikke forelagt opplæringsutvalget før høsten/vinteren 2025/2026.

Problemstilling

Fylkesdirektøren gjør i denne saken rede for arbeidet som er gjort for å følge opp opplæringsutvalgets vedtak i sak 41/2024.

Saksopplysninger

Fortsatt utvikling av samarbeid med kommunene, arbeid for å sikre likeverdig overgang for alle elever fra grunnskole til videregående opplæring og statusrapport om samarbeidet med kommunene (vedtakspunkt 2, 3 og 4)

Utviklingen av samarbeidet med kommunene, samt arbeidet for å sikre likeverdig overgang for alle elever fra grunnskole til videregående opplæring, er beskrevet i statusrapporten om samarbeidet som ligger vedlagt. De mest sentrale momentene gjengis i saken, mens mer inngående beskrivelser gis i den vedlagte rapporten.

Det har blitt opprettet et eget samarbeidsutvalg mellom fylkeskommunen og kommunene for å sikre elever en trygg og god overgang fra grunnskolen til videregående opplæring. Dette samarbeidsutvalget har ikke formell beslutningsmyndighet, men forholder seg til sine skoleeiere. Samarbeidsutvalget skal utrede og foreslå faglig begrunnede overgangstiltak som legges frem for skoleeierne. Samarbeidsutvalget er underlagt skoleeierforum, der skoleeiere og statsforvalteren møtes for å samarbeide.

En del av samarbeidet mellom Rogaland fylkeskommune og kommunene i Rogaland, er å tydeliggjøre ansvarsforhold. Utydelige ansvarslinjer kan føre til at viktige oppgaver ikke løses, eller at elever blir usikre på hvilket regelverk som til enhver tid gjelder. Det er blant annet satt i gang et større arbeid for å klargjøre ansvar knyttet til forholdet mellom helse- og omsorgsoppgaver på den ene siden, og opplæringsoppgaver på den andre siden.

Det er iverksatt flere tiltak som skal sikre elevenes trygge og gode overgang til videregående opplæring, og det er også flere tiltak som utforskes og utprøves. Noen av disse tiltakene, som for eksempel hospitering og samarbeid om fag er rettet mot å støtte alle elever som skal begynne i videregående opplæring, mens andre tiltak, som Glidelåsen, Flying Start og MIO (Målrettet Individuelt Overgangsarbeid) er rettet

mot elever med behov for særlig støtte i overgangen. Per i dag er det ingen tiltak som benyttes av alle kommuner og alle skoler.

Flere av tiltakene som settes inn, særlig i det som faller innunder samlebetegnelsen *yrkes- og utdanningsrådgivning* (YOU), foregår desentralisert og lite systematisert.

Arbeid for å sikre godt skole-hjem-samarbeid (vedtakspunkt 5)

Fylkesdirektøren har utviklet et eget rutinedokument for samarbeid mellom skole og hjem. Dette rutinedokumentet ligger i fylkeskommunens kvalitetssystem og er tilgjengelig via fylkets hjemmesider.

I dette rutinedokumentet beskrives en egen aktivitetsplan, for skole/hjem-samarbeidet. I planens punkt for «Første halvår – før skolestart» står det at det skal legges ut informasjon om skolestart på nett og at det skal være møter med «enkeltelever og foresatte der skolen eller foresatte finner dette formålstjenlig». Videre står det under planens punkt «Fra skolestart» at det skal være foreldremøte ved oppstarten av opplæringsåret.

Det planlegges en utvidelse av skole-hjem-samarbeidet i tiden fremover, der det ses på ulike mulige samarbeidspartnere og prosjekter. Aktuelle samarbeidspartnere kan være kommunale foreldreutvalg, FAU, samt ungdomsskolene og Elevorganisasjonen og ungdommens fylkesråd om informasjonsarbeid. Aktuelle prosjekter kan være tilrettelagt digital informasjon om overgang til videregående opplæring for ungdom og deres foresatte/verger, der ungdom gjennom elevråd, ungdommens fylkesråd og foresatte gjennom kommunale foreldreutvalg og utvalgte FAU kan bidra med innspill.

Involvering av ungdommens fylkesråd (vedtakspunkt 6)

Fylkesdirektøren presenterte arbeidet med overganger for ungdommens fylkesråd i et møte i januar 2025. I dette møtet ble det åpnet for involvering av ungdommens fylkesråd gjennom diskusjon og spørsmål.

Til møtet i ungdommens fylkesråd i mars 2025, utarbeidet fylkesdirektøren en formsundersøkelse for å systematisere tilbakemeldingene fra ungdommen. I denne undersøkelsen ble følgende spørsmål stilt:

1. Hva skal til for å skape en trygg og god overgang fra grunnskole til videregående opplæring?
2. Hvilke universelle tiltak vil styrke overgangen for alle elever?
3. Hvilke tiltak vil gjøre overgangen trygg og god for elever som har ekstra behov?

På spørsmål 1 pekte ungdommene særlig på behov for tilbud som Flying start og en god hospiteringsordning. Videre ble det pekt på behov for god informasjon og relasjonsskapende aktiviteter før og i oppstarten av skoleåret.

På spørsmål 2 trakk ungdommene frem at det var viktig at elevene var kjent med skolen før oppstart og at det var fokus på å bygge relasjon med både lærer og medelever før og i oppstarten av skoleåret.

Respondentene i ungdommens fylkesråd mente det særlig var trygghetsskapende aktiviteter som var viktige for elever som har ekstra behov (spørsmål 3). Dette kan for eksempel være flying start, samtaler med helsesykepleier eller sosialarbeider, god dialog og fadderordninger.

Fylkesdirektøren orienterte ungdommens fylkesråd i et møte 29. august 2025 om eksisterende overgangstiltak og om de nye pilotene/prosjektene MIO, Campus Ung og arbeidslivsfaget. Ungdommens fylkesråd mente tiltakene virket gode, og ønsker at nye piloter/prosjekt skal utvides til hele fylket dersom utprøvingen viser at de er vellykkede.

Fylkesdirektørens vurderinger

Plikten til å sikre elever en trygg og god overgang til videregående opplæring var ny i opplæringsloven fra 01. august 2024, og denne plikten innebærer et omfattende arbeid. Fylkesdirektøren har, sammen med kommunene, iverksatt flere ulike tiltak for som har som formål å sikre den trygge og gode overgangen, og det er gjort flere positive erfaringer med dette arbeidet.

Fylkesdirektøren mener det finnes gode rutiner for samarbeid med hjemmet, men ser samtidig at disse rutinene trolig bør bygges enda bedre ut. Punktet «Første halvår – før skolestart» i aktivitetsplanen i rutinen for skole/hjem-samarbeid bør utvides ytterligere for å få frem det ansvaret skolen har for å sikre elevene en trygg og god

overgang. Dette rutinedokumentet bør også kobles tettere sammen med rutinedokumentet for en trygg og god skolestart.

Flere av de iverksatte tiltakene oppfyller samme formål, og de har små innbyrdes forskjeller. Ved å ha mange forskjellige tiltak, økes sannsynligheten for at man treffer den enkelte eleven med minst ett av tiltakene. Samtidig innebærer den store mengden tiltak at det kan bli vanskelig å få til en god samordning. Det er ingen skoler som er med i alle tiltakene, og de fleste tiltakene tilbys bare på noen av skolene. Den enkelte ungdomsskolen sender sine elever til flere forskjellige videregående skoler, og den enkelte videregående skolen mottar elever fra flere forskjellige ungdomsskoler. Når det da ikke er en ensartethet i hva som tilbys av overgangsordninger, kan det bli vanskeligere å få et effektivt samarbeid mellom den videregående skolen, ungdomsskolen og eleven. Et stort antall ulike tiltak innebærer også et mer omfattende administrativt arbeid, i tillegg til økte kostnader.

Til tross for utfordringene med flere lokale variasjoner av tiltak som tilbys, som nevnt i avsnittet direkte ovenfor, mener fylkesdirektøren at skolene ikke bør pålegges at alle skolene skal ha de samme tiltakene. Arbeidet med overganger fra grunnskolen til videregående opplæring er en pågående prosess, og man vil risikere å gå glipp av nyttige erfaringer om man begrenser muligheten for å utforske i denne prosessen. At tiltakene ikke er ensartete, er ikke, slik fylkesdirektøren ser det, i seg selv et problem. Det sentrale må være at tiltakene er *likeverdige*, altså at de i like stor grad må sikre elevenes rettigheter. Fylkesdirektøren mener derfor det er viktig å sikre at alle tiltakene når over den samme minimumsstandarden, og fylkesdirektøren har tillitt til at samarbeidsutvalget og skolene sammen løser dette oppdraget på en god måte.

Selv om det er viktig at det gis rom for å finne mange og gode løsninger, mener fylkesdirektøren at det er nødvendig med mer systematikk i arbeidet. Bedre kjennskap mellom skoleslagene og mer strukturert samarbeid vil kunne bidra til at oppgavene løses mer effektivt og at tiltakene blir mer treffsikre.

Fylkesdirektøren mener at blant annet ordninger som tilskuddsordningen fra HK-dir (omtalt i rapporten punkt 3.1.2) kan bidra til å styrke strukturen og systematikken i det generelle samarbeidet mellom Rogaland fylkeskommune og kommunene i Rogaland. Fylkesdirektøren peker også på at Kunnskapsdepartementet har fremmet forslag om lovendring som vil innebære økt adgang til informasjonsdeling mellom skoleslagene ved skolebytte (omtalt i egen politisk sak i opplæringsutvalget i Rogaland 30.

september 2025), og fylkesdirektøren vurderer det som at den foreslåtte lovendringen vil kunne føre til bedre og tettere samarbeid mellom Rogaland fylkeskommune og kommunene i Rogaland.

Konklusjon

Arbeidet for å sikre elever trygge og gode overganger fra grunnskolen til videregående opplæring er en prosess der Rogaland fylkeskommune og kommunene har iverksatt et godt samarbeid. I det videre arbeidet må fokuset fremdeles være på å sikre at det er likeverdige tiltak for elever i hele fylket.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 16.09.2025

Arkivreferanse: 2025/45075-4

Saksbehandler: Lars Jørgen Skolem

Avdeling: Skoleforvaltning

Høring om forslag om å utvide adgangen til informasjonsdeling ved skolebytte i opplæringsloven og privatskoleloven

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
74/2025	25.09.2025	Ungdommens fylkesråd
32/2025	26.09.2025	Yrkesopplæringsnemnda
47/2025	30.09.2025	Opplæringsutvalget Fylkesutvalget

Vedlegg:

1	Høringsnotat.pdf
---	------------------

Sammendrag

Kunnskapsdepartementet har sendt på høring et forslag om å utvide adgangen til informasjonsdeling ved skolebytte i opplæringsloven og privatskoleloven.

Endringsforslaget innebærer at det skal være større mulighet til å dele opplysninger om elever som forringer medelevers og ansattes skole- og arbeidsmiljø enn det er i dag.

Fylkesdirektøren støtter departementets forslag, og anbefaler at Rogaland fylkeskommune leverer høringssvar som uttrykker støtte til lovforslaget.

Fylkesdirektørens innstilling

- Rogaland fylkeskommune støtter Kunnskapsdepartementets forslag til lovendring slik det foreligger i høringsnotatet. Rogaland fylkeskommunes vurderinger og begrunnelser kommer frem av saksframlegget.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Eiliv Fougner Janssen

opplæringsdirektør

Bakgrunn for saken

Kunnskapsdepartementet sendte 16. juni 2025 på høring et forslag om å utvide adgangen til informasjonsdeling ved skolebytte i opplæringsloven og privatskoleloven. Frist for å levere høringssvar er 10. oktober 2025.

Fylkesdirektøren ønsker å svare på denne høringen.

Problemstilling

Det gjøres i denne saken rede for fylkesdirektørens arbeid med høringen, forslaget til lovendring og fylkesdirektørens anbefaling til høringssvar.

Saksopplysninger

Arbeidet med høringen

Fylkesdirektøren sendte 14. august 2025 en oppsummering av Kunnskapsdepartementets forslag, samt selve forslaget, på høring til de videregående skolene for å hente inn innspill fra skolene. Skolene fikk frist til 26. august 2025 med å sende sine innspill til fylkesdirektøren.

Det ble bestemt at det bare skulle hentes inn innspill fra skolene og tjenesteområde opplæring sentralt i fylkeskommunen. Fylkesdirektøren har lagt til grunn at andre berørte, som de ansattes fagforeninger og Elevorganisasjonen, leverer egne høringssvar dersom de ønsker å uttale seg om den foreslåtte lovendringen.

Ettersom Kunnskapsdepartementets frist for å levere svar på høringen er 10. oktober 2025, har det som følge av Rogaland fylkeskommunes møteplan ikke vært mulig å få saken ferdigbehandlet i fylkesutvalget i tide til å levere høringssvar. Fylkesdirektøren vil derfor levere høringssvar i tråd med vedtak i opplæringsutvalget med den forutsetning at fylkesutvalget slutter seg til dette.

Kunnskapsdepartementets forslag og begrunnelse for dette

Etter dagens rettstilstand kan skolene dele, og fylkeskommunen innhente, personopplysninger som er «nødvendige for å oppfylle retten til videregående

opplæring, gjennomføre inntak til vidaregåande opplæring, førebyggje frávær frå opplæringa og følgje opp dei som er i målgruppa til oppfølgingstenesta», jf. opplæringsloven § 25-1 (3). I opplæringsforskriften § 20-4 fastslås det at dette er følgende typer opplysninger:

- opplysninger om fullført eller ikke fullført grunnskole, jf. bokstav a
- halvårsvurdering med karakterer fra 10. trinn, jf. bokstav b
- karakterer som blir ført på vitnemål for grunnskolen, jf. bokstav c
- fravær som blir ført på vitnemål for grunnskolen, jf. bokstav d

Kunnskapsdepartementet har fått innspill om at dagens adgang til å dele informasjon om elever ved skolebytte oppfattes som for snever. Det oppfattes som en utfordring at enkelte elever har omfattende historikk når det gjelder vold eller truende atferd, og at dette er informasjon ny skole trenger for å kunne ivareta den aktuelle eleven, medelever og ansatte. Informasjon om en elevs voldelige atferd kan ikke deles etter dagens regelverk, med mindre eleven samtykker til dette. Erfaringer viser at elever ofte ikke samtykker til deling av slik informasjon.

Kunnskapsdepartementet mener derfor det kan være grunn til å utvide adgangen til å dele/innhente opplysninger i forbindelse med skolebytte. Samtidig mener departementet at det er viktig at adgangen ikke utvides mer enn nødvendig. Det er viktig å balansere hensynet til mottakerskolens behov for informasjon mot elevens rett til personvern.

Departementet vurderer det som at det er en prinsipiell forskjell mellom deling av opplysninger for å ivareta medelever og ansatte på den ene siden, og for å ivareta den aktuelle eleven selv.

Når det gjelder informasjonsdeling for å ivareta den aktuelle eleven selv (for eksempel for å kunne legge til rette for bedre tilpasninger eller liknende), mener departementet at det ikke bør gjøres endringer i regelverket. Eleven og elevens foreldre må selv ha rett til å vurdere om de ønsker å dele disse opplysningene, eller ikke.

Hvis det derimot gjelder informasjonsdeling for å ivareta andre elever eller ansatte (typisk i tilfeller der det kan oppstå negative konsekvenser for skolemiljø eller arbeidsmiljø), mener departementet at det bør åpnes for større grad av informasjonsdeling enn i dag. Hensynet til andre elever og ansatte bør etter

departementets syn veie tyngre enn elevens personvern i en del tilfeller.

Departementet peker her særlig på tilfeller der eleven har historikk med vold eller truende atferd. Det pekes også på tilfeller der informasjon om konflikter mellom enkeltelever vil gjøre det lettere for skolen å finne gode klassesammensetninger.

Departementet foreslår derfor ikke at det åpnes for at *all* informasjon som berører medelever eller ansatte kan deles med mottakerskolen. Den foreslåtte økte delingsadgangen knyttes til et formål om å ivareta medelevers skolemiljø og ansattes arbeidsmiljø. På side 7 (punkt 4.3) i høringsnotatet skriver departementet at forslaget innebærer at informasjon om for eksempel «en elevs voldelige atferd, trusler eller lignende, og hvor det antas at skolemiljøutfordringene kan fortsette ved ny skole og påvirke skolemiljøet negativt», «konflikter mellom elever eller elevgrupper» og «om elever bruker skolens område til å selge rusmidler» vil kunne deles etter denne bestemmelsen.

Selv om den foreslåtte økte delingsadgangen er begrenset gjennom at bare informasjon som er nødvendig for å ivareta medelevers skolemiljø og ansattes arbeidsmiljø kan deles, ser departementet at det kan tenkes at dette er et for stort inngrep i elevens rett til personvern. Det er derfor et eget spørsmål om eventuell økt delingsadgang bør være mindre omfattende enn det foreliggende forslaget, for eksempel ved at bare informasjon for å beskytte medelevers og ansattes *sikkerhet* kan deles. I så fall er det bare trussel-/voldsinformasjon som kan deles, mens informasjon om generelt forstyrrende og ødeleggende atferd ikke vil kunne deles.

Fylkesdirektøren gjengir i denne saken bare forslaget om endring i opplæringsloven, og ikke forslaget til endring i privatskoleloven. Dette skyldes at den foreslåtte endringen i de to lovene er identisk. Den foreslåtte endringen er i bestemmelsens fjerde ledd, og er her markert med kursivert og understreket tekst. Departementets forslag til ny lovtekst lyder:

§ 25-1. Behandling av personopplysninger og unntak fra teieplikt

Kommunar, fylkeskommunar og lærebedrifter kan behandle personopplysninger når det er nødvendig for å utføre oppgaver etter lova.

Ved skolebyte kan skolar hente inn dei personopplysningane frå andre skolar som er nødvendige for å oppfylle retten til grunnskoleopplæring og vidaregåande opplæring og retten til dokumentasjon av opplæringa.

Fylkeskommunar kan hente inn dei personopplysningane frå grunnskolar som er nødvendige for å oppfylle retten til vidaregåande opplæring, gjennomføre inntak til vidaregåande opplæring, førebyggje fråvær frå opplæringa og følgje opp dei som er i målgruppa til oppfølgingstenesta.

Ved skolebyte etter andre ledd og ved overgang til vidaregåande opplæring etter tredje ledd kan skolane også dele personopplysningar som er nødvendige for å ivareta skolemiljøet til medelevane og arbeidsmiljøet til dei tilsette. Skolane kan også dele personopplysningar for å leggje til rette opplæringa til ein elev dersom eleven eller foreldra tillèt det.

Behandlinga av personopplysningar etter første til fjerde ledd kan også omfatte personopplysningar som nemnde i personvernforordninga artikkel 9 og 10.

Departementet kan gi forskrift om behandlinga av personopplysningar, mellom anna om formålet med behandlinga, behandlingsansvar, kva opplysningar som kan behandlast og om kven, bruk av automatiserte avgjerder, og tilgang til, vidarebehandling og utlevering av personopplysningar.

Utlevering av personopplysningar etter andre, tredje og fjerde ledd kan gjerast utan hinder av teieplikt.

Innspill fra skolene

Skolene ble bedt om å ta stilling til følgende spørsmål:

1. Er skolen enig i at det er et behov for å utvide adgangen til informasjonsdeling ved skolebyte i opplæringsloven og privatskoleloven?
2. Støtter skolen Kunnskapsdepartementets forslag til ny bestemmelse?
3. Bør adgangen til å dele informasjon ved skolebyte være begrenset til at det bare skal være trussel- eller voldsinformasjon som kan deles?
4. Bør adgangen til å dele informasjon ved skolebyte også omfatte informasjon som gjør det lettere å tilpasse opplæringen til den enkelte elev?
5. Er det noe annet som bør kommenteres eller vurderes i forbindelse med lovforslaget?

Ti av skolene har svart på fylkesdirektørens spørsmål.

Samtlige skoler som har svart mener at det er et behov for å utvide adgangen til informasjonsdeling ved skolebytte i opplæringsloven og privatskoleloven (spørsmål 1), og samtlige skoler mener delingsadgangen ikke bør være så snever at det bare er trussel- eller voldsinformasjon som kan deles (spørsmål 3).

Ni av ti skoler støtter Kunnskapsdepartementets forslag til ny bestemmelse (spørsmål 2).

Ni av ti skoler mener adgangen til informasjonsdeling ved skolebytte også bør omfatte informasjon som gjør det lettere å tilpasse opplæringen til den enkelte elev (spørsmål 4).

På spørsmål 5, om det er noe annet som bør kommenteres eller vurderes i forbindelse med lovforslaget, peker skolene som har svart på at det er viktig at skolene får tilstrekkelig informasjon, og at dette vil gjøre det lettere å sikre en god overgang mellom skoleslagene. Det kommenteres også at det er viktig at informasjonen ikke bare gjelder trussel- eller voldsinformasjon, ettersom dette ikke er tilstrekkelig til å ivareta elevenes skolemiljø.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkesdirektøren stiller seg bak de vurderinger Kunnskapsdepartementet har gjort opp mot behovet for en lovendring. Det har tidligere oppstått tilfeller der elever med stor voldskapital begynner i videregående opplæring uten at skolen er kjent med dette, og også tilfeller der konflikter fra grunnskolen videreføres når elevene begynner i videregående opplæring. I disse sakene har skolene typisk ikke tilstrekkelig tidlig blitt gjort kjent med mulige trusler mot skole- og arbeidsmiljøet, slik at skolene dermed heller ikke har vært i stand til å arbeide effektivt forebyggende.

Fylkesdirektøren ser også dette endringsforslaget i sammenheng med den plikten fylkeskommunen har etter opplæringsloven § 9-5 til å sørge for en trygg og god overgang fra grunnskolen til videregående opplæring, og kommunenes samarbeidsplikt etter samme bestemmelse. En større adgang til informasjonsdeling og et samarbeid mellom fylkeskommunen og kommunene med færre rettslige

hindringer, vil trolig bidra til at en bedre og tryggere overgang for elevene som skal starte i videregående opplæring.

Kunnskapsdepartementet har spurt om delingsadgangen bør være snevrere enn det som kommer frem av den foreslåtte lovteksten ved at bare informasjon for å beskytte medelevers og ansattes *sikkerhet* kan deles. En slik løsning vil kunne ivareta enkeltelevens personvern i større grad enn den foreslåtte lovteksten, men den vil samtidig utgjøre en begrensning på skolenes mulighet til å oppfylle sine lovpålagte plikter til å ivareta skole- og arbeidsmiljøet. Det må derfor gjøres en avveining mellom den enkeltes rett til personvern, og den retten de andre elevene og de ansatte har til å oppleve et godt skole- og arbeidsmiljø. Fylkesdirektøren vurderer det slik at når det er den enkeltes atferd som fører til forringelse av de andres skole- og arbeidsmiljø, er det hensynene til personvernet som må vike. Fylkesdirektøren mener derfor at delingsadgangen ikke bør være snevrere enn det som kommer frem av lovforslaget.

Fylkesdirektøren ønsker også å kommentere at det har kommet innspill fra skolene som viser at skolemiljøutfordringer i noen tilfeller ikke er direkte knyttet til enkeltelevers atferd, men til konstellasjoner og relasjoner og til salg av rusmidler. Departementets forslag til ny formulering i bestemmelsen, innebærer at også opplysninger om konstellasjoner og relasjoner, samt salg av rusmidler, regnes for å være *nødvendige* for å ivareta skolemiljøet til medelevene og arbeidsmiljøet til de ansatte, slik at disse opplysningene kan deles. For at lovendringen skal kunne føre til ønsket virkning, mener fylkesdirektøren det er viktig at også disse opplysningene kan deles.

De fleste skolene som har gitt innspill til fylkesdirektøren uttaler at de ønsker at delingsadgangen skal være mer omfattende enn det som følger av departementets forslag. Selv om det på mange måter også er ønskelig at opplysninger som gjør det lettere å tilpasse opplæringen til den enkelte elev skal kunne deles, ser fylkesdirektøren at dette kan være et stort inngrep i den enkeltes personvern. Elever som begynner i videregående opplæring, er 15 år eller eldre, og man bør være varsom i å gripe inn i deres personvern hvis de ønsker å holde opplysninger for seg selv. Fylkesdirektøren er derfor enig med Kunnskapsdepartementet i at det bare er opplysninger som er nødvendige for å ivareta skole- og arbeidsmiljøet som bør kunne deles.

Konklusjon

Fylkesdirektøren støtter Kunnskapsdepartementets lovforslag slik det foreligger.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2025/28528-1

Saksbehandler: Bente Romseland Døsen

Avdeling: Opplæring

Fremtidig organisering av støtte- og kvalifiseringstilbud - etablering av overgangstilbud for elever fra grunnskolen

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
75/2025	25.09.2025	Ungdommens fylkesråd
33/2025	26.09.2025	Yrkesopplæringsnemnda
69/2025	29.09.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
48/2025	30.09.2025	Opplæringsutvalget Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Vedlegg 1 Plan for følgeevaluering av Pilot Bryne
- 2 Vedlegg 2 Følgeevaluering kvalifiseringssenter Bryne og UngInvest-sentrene juli 2025

Sammendrag

Høsten 2024 startet Fylkesdirektøren et prosjekt for å se på fremtidig organisering av fylkeskommunens støtte- og kvalifiseringstiltak. Formålet med prosjektet er å hjelpe flere unge inn i utdanning og arbeid, og å forebygge utenforskap ved å lage en plan for langsiktig styrking av støtte- og kvalifiseringstiltak. Prosjektet er rettet mot ungdom i ungdomsskole, videregående opplæring, samt ungdom og unge voksne utenfor arbeid og utdanning.

Ny opplæringslov inneholder et nytt lovkrav (§ 9-6) som krever at fylkeskommunen skal ha et opplæringstilbud for elever som har rett til videregående opplæring for ungdom, men som mangler faglige eller språklige forutsetninger for å gjennomføre opplæringen. Et slikt tilbud til elever i overgangen fra grunnskolen til videregående

opplæring uten faglige forutsetninger mangler i dag og må derfor opprettes for å imøtekomme lovkravet. Det er dette lovkravet denne saken dekker.

Fylkesdirektøren mener at dette lovkravet ikke kan dekkes ved det kvalifiseringstilbudet fylkeskommune allerede har etablert gjennom UngInvest-sentrene. Fylkesdirektøren mener disse tilbudene ikke er egnet, ikke har tilstrekkelig kapasitet eller har tilfredsstillende geografisk spredning. UngInvest-senterne fungerer i dag tilfredsstillende ovenfor målgruppen ungdom og unge voksne som står utenfor arbeid og utdanning (opplæringslov § 9-4). Dette tilbudet er et viktig mhp Oppfølgingstjenesten (OT) sin målgruppe.

Fylkesdirektøren vil på et senere tidspunkt vurdere organiseringsform for UngInvest-sentrene. Dette vil skje som en del av en pågående analyse av hele opplæringsfeltet i Rogaland fylkeskommune. Formålet med analysen er å etablere et kunnskapsgrunnlag for fylkesdirektørens arbeid med innsparing, effektivisering og forbedring av tilbudet. Analysen av opplæringstilbudet skal være klar våren 2026.

Denne saken omfatter derfor kun organisering av opplæringstilbud for elever som har rett til videregående opplæring for ungdom, men som mangler faglige eller språklige forutsetninger for å gjennomføre opplæringen (§ 9-6).

#	Målgruppe	Lovparagraf	Tilbud
1	ungdom som har rett til videregående opplæring for ungdom, men som mangler faglige eller språklige forutsetninger for å gjennomføre opplæringen	§ 9-6 (ny)	Nytt overgangstilbud – beskrevet i denne saken
2	ungdom og unge voksne som står utenfor arbeid og utdanning. Dette tilbudet er et viktig mhp Oppfølgingstjenesten (OT) sin målgruppe.	§ 9-4	UngInvest – ikke del av denne saken.

Rogaland fylkeskommune sine støtte og kvalifiseringstiltak

Fylkesdirektørens innstilling

1. Saken tas til orientering
2. Fylkesdirektøren vurderer opprettelse av et overgangstilbud på ni videregående skoler for elevene som kommer rett fra grunnskolen, men som mangler faglige eller språklige forutsetninger for å gjennomføre opplæringen (opplæringslova § 9-6), som en del av arbeidet med økonomiplan 2026-2029.
3. Dersom overgangstilbudet blir startet vil inntak skjer i tråd med beskrivelsen i denne saken.
4. Piloten Kvalifiseringssenter Bryne vgs videreføres skoleåret 2026/2027.

Gunn Claire Westad

Fylkesdirektør

Eiliv Fougner Janssen

Opplæringsdirektør

1. Bakgrunn for saken

I FT-sak 97/2023 *Ny plan for inkludering og tilpasset opplæring* pekte fylkesdirektøren på behovet for å belyse de ulike støtte- eller kvalifiseringstiltakene i en egen sak der en vurderer hvilken rolle slike tiltak skal ha i framtiden.¹

Fylkestinget vedtok:

Fylkesdirektøren legger fram en egen sak som beskriver hvordan ulike kvalifiseringstiltak kan organiseres og hvilken rolle disse skal ha som konsekvens av ny modell.²

FT-sak 65/2024 *Fremtidig organisering av støtte og kvalifiseringstiltak* ble fremmet for de folkevalgte i juni 2024. Her beskriver fylkesdirektøren dagens tilbud og peker på noen utfordringer:

«UngInvest er i realiteten det eneste kvalifiseringstiltaket for ungdom utenfor arbeid eller opplæring. Det er kun Stavanger og Haugesund som har et slikt senter, noe som gir lang reisevei for mange som kunne hatt nytte av tiltaket. (...) I sum er det derfor relativt få som får muligheten til å ta del i et tiltak som fungerer godt for de som deltar. (...) For å oppfylle forventningene i Fullføringsreformen og kravene i den nye opplæringsloven, må Rogaland fylkeskommune sørge for støtte- og kvalifiseringstiltak som dekker hele fylket.»³

Som et første skritt på veien foreslo fylkesdirektøren at det ble etablert en pilot på Bryne videregående skole etter modell av UngInvest.

Fylkestinget vedtok:

- 1. Det etableres en pilot på Bryne videregående skole som i første omgang skal bidra til å styrke kvalifiseringstiltak rettet mot ungdom og unge voksne utenfor utdanning og arbeid. Piloten skal også utvikle tiltak som kan være relevante for andre målgrupper som fylkeskommunen har ansvaret for. Kostnaden for piloten på 1,1 mill innarbeides i økonomiplan 2025-2028*
- 2. Det utarbeides en plan for langsiktig styrking av støtte- og kvalifiseringstiltak rettet mot ungdom i ungdomsskole, videregående opplæring og unge voksne*

¹ [FT-sak 97/2023 Ny plan for inkludering og tilpasset opplæring](#)

² [Protokoll FT-sak 97/2023](#)

³ [FT-sak 65/2024 Fremtidig organisering av støtte- og kvalifiseringstiltak](#)

*utenfor arbeid og utdanning. Planen skal forplikte både fylkeskommunen, kommunene og NAV. Planen legges fram for de folkevalgte, våren 2025.*⁴

2. Problemstilling

Rogaland fylkeskommune mangler et tilbud til elever fra grunnskolen som ikke har faglige forutsetninger for å gjennomføre og bestå videregående opplæring. Retten til et tilbud i overgangen fra grunnskole til videregående opplæring er nedfelt i ny opplæringslov (§ 9-6).

§ 9-6 Opplæringstilbud i overgangen fra grunnskolen til den videregående opplæringa. Fylkeskommunen skal ha eit opplæringstilbud for dei som har rett til vidaregåande opplæring etter § 5-1, men som manglar faglege eller språklege føresetnader for å delta i eller gjennomføre slik opplæring.

I forarbeidet til loven heter det:

Det er også opp til fylkeskommunen kva innhald det skal ha, nærare målgruppe for tilbodet og omfanget av tilbodet

I denne saken foreslår fylkesdirektøren å etablere et slikt overgangstilbud. Tilbudet foreslås etablert på ni videregående skoler og er rettet mot de som har behov for å kvalifisere seg til videregående opplæring.

Fylkesdirektøren ser på etableringen av overgangstilbudet som et første trinn i en helhetlig plan for organisering av støtte- og kvalifiseringstiltak. Fylkesdirektøren vil arbeide videre med tiltak rettet mot ungdom og unge voksne utenfor utdanning og arbeid (opplæringslov § 9-4) på bakgrunn av en pågående analyse av hele opplæringsfeltet i Rogaland fylkeskommune.

3. Saksopplysninger

Hvem omfattes av den nye lovbestemmelsen?

Fylkeskommune skal ha et tilbud i overgangen fra grunnskolen til videregående opplæring. Dette tilbudet vil for eksempel kunne omfatte elever som har mye fravær fra grunnskolen, eller som har kommet til Norge sent i grunnskoleløpet. Målgruppen

⁴ [Protokoll FT sak 65/2024](#)

omfatter primært de som kommer rett fra ungdomsskolen. Man kan også vurdere å gi et tilbud til ungdom som har avsluttet grunnskolen tidligere og som ikke har kommet i gang med videregående opplæring. Lovgiver legger til grunn at tilbudet skal gi elevene bedre forutsetninger til å kunne fullføre og bestå videregående opplæring.

I dag har fylkeskommunen et godt tilbud ved ti skoler til de som ikke har *språklige* forutsetninger for å begynne på vgs, i form av innføringsklasser, men ikke et tilbud til de som mangler *faglige* forutsetninger. For å oppfylle lovkravet må det derfor opprettes et nytt tilbud som omfatter ungdom som kommer direkte fra grunnskolen.

Dagens tilbud til ungdom og unge voksne utenfor arbeid og opplæring (opplæringslov § 9-4)

Fylkeskommunen har i dag to UngInvest-sentre. De er etablert i nord- og sørfylket og er praksisnære og styrkebaserte opplæringstilbud for ungdom i alderen 16-24 år som står utenfor skole eller arbeid. Rekruttering til diss sentrene skjer i stor grad via Oppfølgingstjenesten (OT). Kvalifiseringstilbudene er tilknyttet skolesentrene Møllehagen i Stavanger og Hollenderhaugen i Haugesund. Formålet med UngInvest-sentrene er å kvalifisere til videregående opplæring eller arbeid. Inntak skjer kontinuerlig, tilbudet gis for inntil ett år og deltakerne er på senteret fem dager i uken. Se FT-sak 65/2024 Fremtidig organisering av støtte og kvalifiseringstiltak for en nærmere beskrivelse av de to UngInvest-sentrene.⁵

Kvalifiseringssenter Bryne

I FT-sak 65/2024 (omtalt over) vedtok fylkestinget å utvide tilbudet til denne målgruppen ved å opprette en pilot på Bryne videregående skole. Hensikten med piloten er å teste ut om denne type kvalifiseringstilbud egner seg som et tiltak *innenfor* skolens rammer, og om det kan gi synergieffekter å se slike kvalifiseringstilbud i sammenheng med skolens forebyggende frafallsarbeid for elever og lærlinger i videregående opplæring. Piloten skal også utvikle et kunnskapsgrunnlag for det videre arbeidet med å lage en langsiktig plan for styrking og videreutvikling av støtte- og kvalifiseringstiltak i hele fylket.

⁵ [FT-sak 65/2024 Fremtidig organisering av støtte og kvalifiseringstiltak](#)

4. Fylkesdirektørens vurderinger

Her presenterer fylkesdirektøren forslag til innhold og rammer for et overgangstilbud for elever som kommer fra grunnskolen, rutiner for inntak og finansiering.

4.1 Rammer og innhold i overgangstilbudet

Til grunn for det forslaget som beskrives her, ligger en forutsetning om at alle videregående skoler skal styrke og videreutvikle arbeidet for å forebygge frafall. Det er i skolen kjerneaktiviteten for å øke gjennomføringen i videregående opplæring skjer.

Fylkesdirektørens forslag til etablering av et overgangstilbud inneholder følgende:

- Målgrupper for overgangstilbudet
- Innhold i overgangstilbudet
- Hvor og når skal overgangstilbudet etableres?

Målgrupper for overgangstilbudet⁶

Tilbudet skal være rettet mot elever fra grunnskolen som mangler faglige forutsetninger for å delta i og bestå videregående opplæring. Det kan for eksempel gjelde elever som har mye fravær fra grunnskolen, eller ungdom som har kommet til Norge sent i grunnskoleløpet. Tilbudet kan også gis til ungdom som har gått ut av grunnskolen tidligere og ikke startet på videregående opplæring. Skolene kan, om de har kapasitet, vurdere å gi et tilbud til elever i videregående opplæring som står i fare for å falle ut.

Innholdet i overgangstilbudet

Tilbudet skal:

- gi elever bedre forutsetninger for å kunne fullføre og bestå videregående opplæring gjennom styrkebasert tilnærming, grunnleggende ferdigheter, språkstøtte og sosioemosjonelle ferdigheter.
- legge vekt på kartlegging, tett oppfølging og «skreddersøm»
- gjennomføres på dagtid inntil fem dager i uken

⁶ § 9-6 Opplæringstilbud i overgangen fra grunnskolen til den videregående opplæringa. Fylkeskommunen skal ha eit opplæringstilbud for dei som har rett til vidaregåande opplæring etter § 5-1, men som manglar faglege eller språklege føresetnader for å delta i eller gjennomføre slik opplæring.

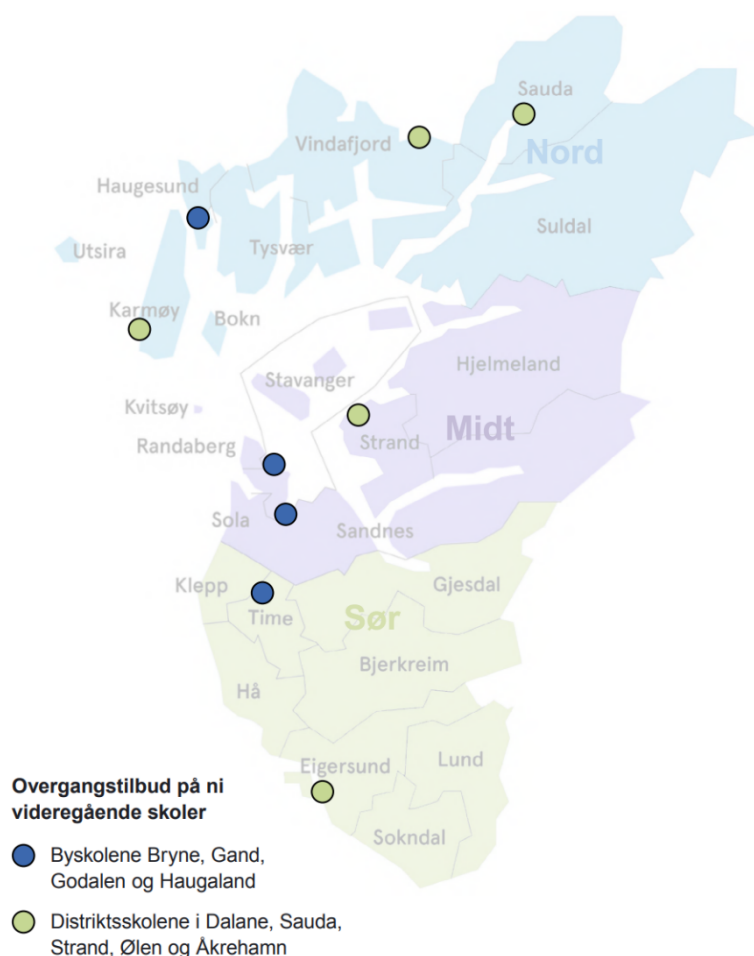
- være fleksibelt og gi mulighet for å ta deler av eller hele fag i løpet av overgangstilbudet
- gis i inntil ett år før ungdommen/eleven søker videregående opplæring

Hvor og når skal overgangstilbudet etableres?

Ungdommene som er aktuelle for overgangstilbudet er sårbare og har skolebakgrunn preget av høyt fravær. Det er derfor viktig at tilbudet så langt det lar seg gjøre, etableres på skoler i nærmiljøet. For å sikre kort reisevei for de ungdommene foreslår fylkesdirektøren at det etableres overgangstilbud på ni videregående skoler; byskolene Bryne, Gand, Godalen og Haugaland og distriktsskolene i Dalane, Sauda, Strand, Ølen og Åkrehamn

Det nye tilbudet legges inn i tilbudsstrukturen og opprettes fra skoleåret 2026/2027. De skolene som skal ha overgangstilbudet vil bli involvert i det videre arbeidet med å utforme tilbudet.

Figur 1: Geografisk plassering av ni videregående skolene som skal tilby overgangstilbudet

4.2 Om inntaksrutiner

Fylkesdirektøren foreslår følgende inntaksordning:

- Fylkeskommunen setter søknadsfrist for overgangstilbudet til 1. februar (samme frist som søkere til individuell behandling).
- Søkerne velger før 1. februar om de vil søke overgangstilbudet eller opplæring i skole.
- Det søkes til overgangstilbudene ved å fylle ut digitalt skjema, på samme måte som til innføringsklasser.
- Søknadene behandles av inntaksteamet som behandler alle søkere til 1. februar. Grunnen til det er at det kan være uklart hva som er det beste tilbudet til enkelte elever, og vi må sikre likebehandling for alle som søker overgangstilbud.
- Søkere som ikke tas inn til overgangstilbudet kan overføres til inntak til skole etter individuell behandling hvis de oppfyller kriteriene. Ellers overføres de til ordinært inntak.
- Skolene får i mai/juni lister over hvilke elever som er tatt inn til overgangstilbudet, og kan planlegge en god oppstart for eleven. Skolene registrerer elevene inn i sitt administrative elev-system.
- Elevene tas i utgangspunktet inn til overgangstilbud i ett skoleår.
- På lik linje med elever i innføringsklasser, kan elever i overgangstilbudet i løpet av skoleåret hospitere i skolens ordinære opplæringstilbud, dersom dette er praktisk mulig og pedagogisk forsvarlig.

4.3 Finansiering og dimensjonering av overgangstilbudet til elever fra grunnskolen

I og med at overgangstilbud for elever fra grunnskolen er en lovpålagt oppgave for fylkeskommunen, kan det løses ved å opprette klasser for kvalifisering i tilbudsstrukturen. Hvor mange klasser som bør opprettes, avhenger av behovet.

I sak om tilbudsstruktur skoleåret 2026/2027 vil fylkesdirektøren legge inn 6 ½ klasseressurser til overgangstilbud for elever som kommer rett fra grunnskolen. Én hel klasseressurs som utgangspunkt for hver av de fire skolene som dekker områdene med størst befolkning kan derfor være fornuftig. Dette gjelder for Gand, Godalen, Haugaland og Bryne. Fylkesdirektøren vurderer at Dalane vgs, Ølen vgs,

Strand vgs, Åkrehamn vgs og Sauda vgs bør hver disponere halvparten av én klasseressurs. Det samlede ressursbehovet for overgangstilbud ved ni skoler blir da 9,7 mill. pr. år.

Arbeidet med inntaket til overgangstilbudene vil øke behovet for informasjonsarbeid, avklaringer, dialog med skolene, elever og foresatte, i tillegg til selve søknadsbehandlingen og saksbehandlingen.

5. Oppsummering

Den nye opplæringsloven pålegger fylkeskommunen å ha et opplæringstilbud for elever fra grunnskolen som mangler faglige eller språklige forutsetninger for å kunne gjennomføre videregående opplæring jfr. § 9-6. I dag har fylkeskommunen tilbud til ungdom som mangler språklige forutsetninger, men mangler tilbud til ungdom som ikke har faglige forutsetninger for å gjennomføre videregående opplæring.

Det er enighet om at dagens tilbud på UngInvest-sentrene ikke er tilstrekkelig, hverken når det gjelder kapasitet eller geografisk spredning. Piloten Kvalifiseringssenter Bryne videreføres.

Fylkesdirektøren vil på et senere tidspunkt vurdere organiseringsform for UngInvest-sentrene. Dette vil skje som en del av en pågående analyse av hele opplæringsfeltet i Rogaland fylkeskommune. Formålet med analysen er å etablere et kunnskapsgrunnlag for fylkesdirektørens arbeid med innsparing, effektivisering og forbedring av tilbudet. Analysen av opplæringstilbudet skal være klar våren 2026.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 12.09.2025

Arkivreferanse: 2025/39793-1

Saksbehandler: Grethe Helen Bjerkreim Kommedal

Avdeling: Skoleutvikling

Helsesykepleierdekning i videregående skoler

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
68/2025	25.09.2025	Ungdommens fylkesråd
66/2025	29.09.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
49/2025	30.09.2025	Opplæringsutvalget

Sammendrag

Skolehelsetjenesten er en lovpålagt kommunal tjeneste, og det er knyttet en nasjonal bemanningsnorm til dekning av helsesykepleiere. For skolehelsetjenesten i videregående nivå beregnes normen til 800 elever per 100% helsesykepleier.

Helsesykepleiere driver både helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid ved skolene, og er sentrale aktører i forebygging av frafall i videregående opplæring.

En gjennomgang av helsesykepleierdekningen viser at vertskommuner for videregående skoler jevnt over har god dekning, sett opp mot den nasjonale bemanningsnormen.

Den skolevise oversikten viser at videregående skoler jevnt over har god dekning.

Avvik er, i de fleste kommunene, begrunnet med faglig vurdert ressursfordeling mellom skolene og prioritering av økt tjeneste der behovet er størst.

Muligheten for de kommunale skolehelsetjenestene for å øke dekningen, der denne ikke er i tråd med nasjonal bemanningsnorm, er knyttet til kommunens organisering, prioritering, lokale behov og tilgjengelige økonomiske ressurser.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Sak om helsesykepleierdekning i videregående skoler tas til orientering.

Eiliv Fougner Janssen

Opplæringsdirektør

Linda Gilje

Avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Den 28. mai 2024 ble sak 28/2024 behandlet av Opplæringsutvalget.

Saken handlet om gjennomgang av helsesykepleierdekningen ved de videregående skolene i Rogaland. Det gjort et vedtak, hvor fylkesdirektøren videre skulle undersøke hvordan kommunene kan oppnå bemanningsnorm, samt gir en skolevis oversikt over dekningen.

Problemstilling

Fylkesdirektøren har i tråd med bestillingen foretatt en undersøkelse blant alle kommunale skolehelsetjenester angående helsesykepleierdekningen og undersøkt skolehelsetjenestenes mulighet for å øke dekningsgraden opp til nasjonal bemanningsnorm. Dette saksfremlegget presenterer resultatene av undersøkelsen.

Saksopplysninger

Undersøkelsen - Helsesykepleierdekningen i videregående skoler

Nasjonal bemanningsnorm for skolehelsetjenesten i videregående nivå er 800 elever per 100 % stilling helsesykepleier. For ungdomstrinnet er tallet 550, og for barnetrinnet er det 300 elever per 100% helsesykepleier. Normtall er anbefalinger fra Helsedirektoratet og tilsvarer ikke et bemanningskrav, men innebærer at kommunal skolehelsetjeneste skal tilstrebe å møte anbefalingene, såkalt nasjonal minstenorm for bemanning

Alle kommunale skolehelsetjenester fikk tilsendt spørsmål, uavhengig om de er vertskommuner for videregående skoler eller ikke. 22 av 23 kommuner besvarte undersøkelsen som var rettet mot

- ressurs/årsverk totalt i skolehelsetjenesten i videregående opplæring
- skolevis oversikt for ressursfordeling i vertskommunene
- om ressursene tilsvarte den nasjonale bemanningsnormen
- andre tjenester i skolehelsetjenesten som supplerte tilbud rettet mot ungdom, eksempelvis Helsestasjon for ungdom (HFU)
- om det er samarbeid mellom vertskommuner og andre kommuner om ressurser til skolehelsetjenesten
- om ressursen til skolehelsetjenesten ville kunne økes, i de tilfeller tjenestene ikke tilsvarte den nasjonale bemanningsnormen

Svarene gjengir en prioritering av at behovet mellom skolene varierer og som det kommer frem av oversikten i tabellen kan være lavere dekning enn norm på en skole, men styrket tjeneste, og dermed økt dekning i forhold til norm på andre.

Dette er prioriteringer som den kommunale skolehelsetjenesten gjør i samarbeid med de videregående skolene, og ressurser gis til de skolene som har det største behovet i et skoleår eller i en periode.

Skolehelsetjenesten – dekning på kommunenivå og skolenivå

Kommune Skole	Antall skoler Antall elever	Ressurs (stilling)	Elever per HSP	Norm kommunenivå Norm skolenivå
Bjerkreim kommune	0 vgs	-	-	Ikke aktuelt
Bokn kommune	0 vgs	Samarbeid Karmøy kommune og Haugesund kommune	-	Ja
Eigersund kommune	1 vgs	0,8	-	Nært opptil
Dalane vgs	700	0,8	875	Nært opptil
Gjesdal kommune	0 vgs	Oppfølging enkeltelever vgs	-	Ikke aktuelt
Haugesund kommune	5 vgs	3,6	-	Nei
Haugaland vgs	900	1	900	Nært opptil
HTG	262	0,2	1310	Nei
Karmsund vgs	600	1	600	Ja
Skeisvang vgs	500	0,6	833	Nært opptil
Vardafjell vgs	450	0,6	750	Ja
Hjelmeland kommune	0 vgs	Oppfølging enkeltelever vgs	-	Ikke aktuelt
Hå kommune	1 vgs	1	-	Ja
Tryggheim vgs	580	1	580	Ja
Karmøy kommune	3 vgs	1,8		Ja
Kopervik vgs	300	0,5	600	Ja
Norheim vgs	80	0,3	267	Ja
Åkrehamn vgs	540	0,9	600	Ja
Klepp kommune	1 vgs	0,4	-	Nei
Øksnevad vgs	430	0,4	1075	Nei
Kvitsøy kommune	0 vgs	Samarbeid Randaberg kommune	-	Ikke aktuelt
Lund kommune	0 vgs	-	-	Ikke aktuelt
Randaberg kommune	1 vgs	0,75	-	Nei
Randaberg vgs	700	0,75	933	Nei
Sandnes kommune	5 vgs	5,1	-	Ja
Akademiet	250	0,4	625	Ja
Forus Friskole	50	0,1	500	Ja
Gand vgs	1250	2	625	Ja
Sandnes vgs	1080	1,3	846	Nært opptil
Vågen vgs	800	1,2	667	Ja
Sauda kommune	1 vgs	0,2	-	Nei
Suldal kommune	1 avdeling vgs	0,3	-	Ja
Sauda vgs - Sauda	350	0,2	1750	Nei
Sauda vgs - Suldal	75	0,3	250	Ja
Sokndal kommune	0 vgs	-	-	Ikke aktuelt

Kommune Skole	Antall skoler Antall elever	Ressurs (stilling)	Elever per HSP	Norm kommunenivå Norm skolenivå
Sola kommune	1 vgs	1	-	Ja
Sola vgs	724	1	724	Ja
Stavanger kommune	13 vgs	6	-	Nært opptil
Bergeland vgs	577	0,8	721	Ja
BISS British International School Stavanger	-	Skolehelsetjeneste grunnskole	-	Ja
Godalen vgs	880	1,3	677	Ja
Hetland vgs	730	0,9	811	Nært opptil
ISS International School Stavanger	-	Skolehelsetjeneste grunnskole	-	Ja
Jåttå vgs	1050	1,2	875	Nært opptil
Møllehagen skolesenter	105	Kontakt skolehelsetjeneste vgs	-	Ja
Stavanger Katedralskole	550	0,7	786	Ja
Skoleskipet Gann	-	Kontakt skolehelsetjeneste vgs	-	Ja
Steinerskolen	-	Skolehelsetjeneste grunnskole	-	Ja
St. Olav vgs	860	0,8	1075	Nei
St. Svithun vgs	870	0,9	967	Nei
Wang vgs	180	0,2	900	Nært opptil
Strand kommune	1 vgs	0,8	-	Ja
Strand vgs	600	0,8	750	Ja
Time kommune	1 vgs	1,5	-	Nei
Bryne vgs	1570	1,5	1047	Nei
Tysvær kommune	1 vgs	0,1	-	Ja
Tveit vgs	75	0,1	750	Ja
Utsira kommune	0 vgs	35% ungdomskontakt	-	Ja
Vindafjord kommune	2 vgs	0,6	-	Nært opptil
Lundeneset vgs	191	0,2	955	Nei
Ølen vgs	300	0,4	750	Ja

Skolehelsetjenesten – dekning på skolenivå

En gjennomgang av ressurser og stillinger i skolehelsetjenesten viser at

- 23 skoler har tjeneste i tråd med normen
- 7 av skolene har tjeneste nært opptil normen
- 8 skoler har ikke tjeneste i tråd med normen

Noen av de private videregående skolene er samlokalisert med grunnskole og har sambruk med grunnskolens skolehelsetjeneste og føres under ja til normtall.

Nært opptil indikerer at skolene har tjeneste innenfor 10% under normtallet.

Skolehelsetjenesten – dekning på kommunenivå

Av de 15 kommunene som er vertskommuner svarer 7 kommuner at de dekker normen, 3 kommuner svarer at de er nært opptil normen, mens 5 kommuner svarer at de ikke dekker normen. Av de 8 kommunene som ikke er vertskommuner svarer 6 kommuner nei på spørsmålet om samarbeid og 1 kommune svarer ja til samarbeid om ressurser med vertskommuner. 1 kommune har ikke svart på undersøkelsen.

Eksempel fra vertskommuner sin prioritering er skolehelsetjenesten i Stavanger kommune som driver differensiert ressursfordeling mellom skolene ut fra faglige vurderinger og i samarbeid med de videregående skolene i kommunen. Noen av skolene har erfaringsvis større behov for tilstedeværelse av skolehelsetjenesten, og dermed litt større dekning av helsesykepleiere, mens andre skoler har geografisk nærhet til tilbud ved helsestasjon for ungdom (HFU), der ungdom ved sentrumsnære videregående skoler benytter seg av dette tilbudet. Sandnes kommune melder at de har dekning i henhold til norm på alle de 5 videregående skolene i kommunen. I tillegg har de egne prosjekter rettet mot ungdom i videregående skoler, og tilbud hos flere yrkesgrupper ved helsestasjon for ungdom. At kommunene har sentrumsnært lavterskeltilbud, og at dette er tilgjengelig for all ungdom med tilknytning til videregående skoler i kommunen, uavhengig av bostedskommune, har stor betydning for oppfølgingen og den rollen skolehelsetjenesten har i å forebygge frafall.

Eksempel fra kommuner som ikke er vertskommuner er Utsira kommune som har satt av 35% stillingsressurs til ungdomskontakt som følger opp ungdom som bor i hybel på fastlandet for å gå på skole. Både Hjelmeland kommune og Gjesdal kommune har oppfølging av ungdommer som er elever i videregående skole, men det er vanskelig å tallfeste ressursbruk grunnet sammensatte behov og tverrfaglig oppfølging.

Av de kommunene som er vertskommuner for videregående skoler og som ikke dekker normen, svarer flere at de ikke får vikar for helsesykepleier, eller erstattet årsverk som følge av at helsesykepleiere er i studie- eller foreldrepermisjon. En kommune svarer at årsverk ikke blir erstattet der helsesykepleiere pensjoneres og at det derfor er ubemannede stillinger.

Er det samarbeid mellom kommunene?

På spørsmålet om vertskommuner og andre kommuner samarbeidet om ressurser til skolehelsetjeneste i videregående skoler er svaret nei, unntatt 3 kommuner.

Dette innebærer at vertskommunene, især bykommunene som er vert for hovedvekten av videregående skoler, bærer byrden av ressurstildelingen til tjenesten. Et eksempel er

Haugesund kommune som melder at om lag halvparten av ungdommene som går på videregående skoler i kommunen, er fra omliggende kommuner. Time kommune er vertskommune for Bryne videregående skole og har mange elever fra omliggende kommuner, også fra Stavanger kommune. Stavanger kommune og Sandnes kommune svarer at de har flere ungdommer fra andre kommuner, uten at det er tallfestet (i denne undersøkelsen). Det er 3 kommuner som svarer ja til samarbeid; Randaberg, Kvitsøy og Bokn. Det er ikke angitt ressurs i Bokn sitt svar om samarbeid med Karmøy og Haugesund, og det er uklart om Randaberg og Kvitsøy samarbeider om tjenester rettet mot ungdom i videregående skole, slik kommunene har samarbeid om skolehelsetjeneste i grunnskolen.

Fylkesdirektørens vurderinger

Øke dekning for skolehelsetjenesten – et ressurs spørsmål

På spørsmål om dekningen vil økes i årene fremover svarer kommunene nei og at det er uvisst på grunn av økonomiske utsikter i kommuneøkonomien. Svaret på hvordan dekningen kan økes er, fremkommet i samtaler med enkeltkommuner, at det må være en lokal prioritering i ressurstildeling som avgjør om skolehelsetjenesten kan øke sine tilbud. Det er altså et prioriteringss spørsmål for hver kommune, da de er frie til å organisere tilbud i skolehelsetjenesten etter lokale behov og økonomiske ressurser.

Helheten av tilbud til målgruppen kan se annerledes ut enn det som kommer frem i dette saksfremlegget. Det kan synes som om noen vertskommuner har større dekning på de videregående skolene som ligger i kommunen, mens andre har lavere dekning sett i forhold til nasjonale normtall. Resultatene av gjennomgangen må imidlertid sees som undersøkelse av kun en del av kommunenes tilbud til målgruppe ungdom i videregående skolealder, og en kan dermed ikke konkludere ut fra tallene om kommunenes prioritering er god eller mindre god. I tilknytning til tjenesten er det i flere kommuner egne faggrupper og oppfølgingsteam som arbeider tverrfaglig og forebyggende med ungdom i og utenfor skoletiden.

Konklusjon

Fylkesdirektøren har i dette saksfremlegget presentert resultatene av gjennomgang av helsesykepleierdekningen i de videregående skolene, sett opp mot nasjonal norm på 100% stilling per 800 elever. Det er også undersøkt hva som må til for at de kommunale skolehelsetjenestene kan øke dekningen til nasjonal bemanningsnorm.

En gjennomgang av ressurser på kommunenivå viser at av de 15 vertskommunene dekker 7 kommuner normen, 3 er nært opptil normen, mens 5 kommuner ikke dekker normen.

En gjennomgang av helsesykepleierdekningen ved 38 videregående skoler viser at det på skolenivå er 23 skoler som har dekning i henhold til normtallene, 7 skoler er nært opptil normen og 8 skoler er under normtallet. Nært opptil indikerer 10% avvik under normtallet.

En nasjonal norm er kun anbefalinger, ikke et bemanningskrav.

Kommunen har et lovpålagt ansvar for skolehelsetjenesten, og med kommunalt selvstyre og et anbefalt nivå for organisering av tjenesten, kan kommunen prioritere arbeidet inn mot målgruppa i videregående nivå ut fra lokale forhold og behov. Helsedirektoratet har utarbeidet den nasjonale normen, men understreker at det i utgangspunktet er opp til hver enkelt kommune å organisere tjenester nødvendig for å oppfylle krav i lov og forskrift.

Svaret på å øke skolehelsetjenesten og dekningen i videregående skoler er et ressurs spørsmål for kommunene, med bakgrunn i at kommunene organiserer sitt skolehelsetjenestetilbud etter lokale behov og tilgjengelige økonomiske ressurser.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 15.09.2025

Arkivreferanse: 2025/71301-1

Saksbehandler: Lone Cecilie Strand

Avdeling: Skoleutvikling

Forslag til informasjonstiltak for å understøtte riktig valg av utdanningsprogram

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
67/2025	25.09.2025	Ungdommens fylkesråd
68/2025	29.09.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
50/2025	30.09.2025	Opplæringsutvalget

Sammendrag

Fylkesdirektøren presenterer i denne saken en orientering til opplæringsutvalget som ser nærmere på muligheten for informasjonstiltak rettet mot foreldre og framtidige elever i de videregående skolene for å sikre at elevene velger riktig utdanningsprogram.

Det har vært en utvikling at flere elever velger yrkesfag i videregående skole - høsten 2025 valgte nesten 60 prosent yrkesfag, mot litt over 50 prosent i 2017. Mange elever velger imidlertid yrkesfag med mål om å ta påbygg til generell studiekompetanse, uten planer om fagbrev eller læreplass. Erfaring fra enkelte høyere utdanningsinstitusjoner viser at studenter med påbygg ikke alltid er like godt studieforberedt som de med studieforberedende bakgrunn.

Fylkesdirektøren anbefaler derfor at det settes i gang informasjonstiltak for å understøtte riktig valg av utdanningsprogram, rettet mot ungdom og foreldre, rådgivere i ungdomsskolen og eventuelt andre målgrupper. Informasjonen skal være balansert og bidra til at elever med reelle planer om fagbrev prioriteres til yrkesfag.

Fylkesdirektørens innstilling

Det anbefales at det lages informasjonstiltak rettet mot foreldre og framtidige elever i de videregående skolene for å sikre at elevene velger riktig studieprogram.

Eiliv Fougner Janssen
opplæringsdirektør

Linda Gilje
avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Det har kommet initiativ til at det lages informasjonstiltak rettet mot foreldre og framtidige elever i de videregående skolene, for å sikre at elevene velger riktig utdanningsprogram på videregående.

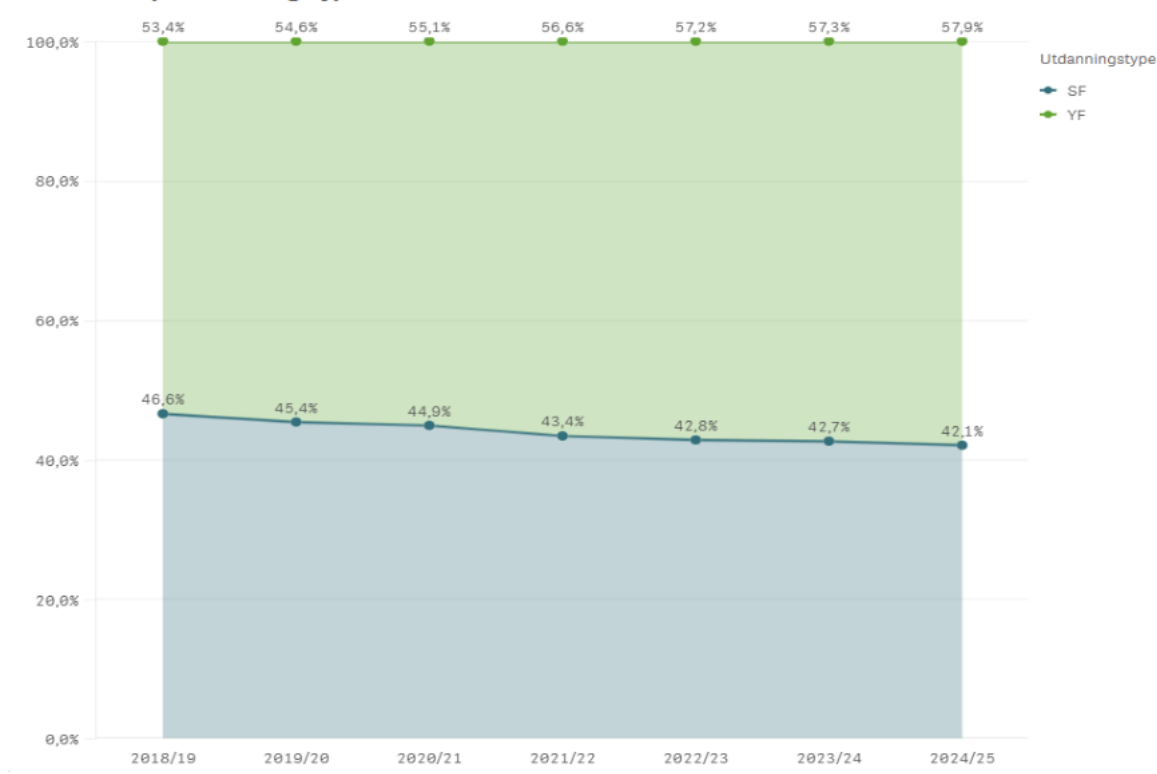
Problemstilling

Fylkesdirektøren vil i denne saken presentere forslag til informasjonstiltak rettet mot foreldre og framtidige elever i de videregående skolene for å sikre at elevene velger riktig studieprogram.

Saksopplysninger

De siste årene har det vært en ønsket og positiv utvikling at flere elever velger yrkesfaglige utdanningsprogram i videregående opplæring. Dette er i tråd med nasjonale mål om å styrke rekrutteringen til fagarbeideryrker. Tall fra avdeling inntak og voksnes læring i Rogaland fylkeskommune, viser at nesten 60 prosent av elevene som startet i videregående skole høsten 2025 valgte yrkesfag. Til sammenlikning var fordelingen mellom yrkesfag og studieforberedende utdanningsprogram i 2017 cirka 50/50. Dette viser en tydelig dreining mot praktiske og arbeidslivsrettede utdanningsløp. I både nord- og sørfylket ligger andelen yrkesfagsøkere over 60 prosent. Midtfylket har noe lavere tall, men fortsatt tett opp mot fylkesgjennomsnittet.

Trend - andel per utdanningstype

Samtidig viser erfaringer fra skolene at mange elever velger yrkesfag med intensjon om å ta påbygg til generell studiekompetanse, uten å ha planer om å ta fagbrev eller gå ut i lære. Påbyggingstilbudet, som er 14 klasser, har vært stabilt i Rogaland de siste ti årene. Hvor mange som velger påbygg til generell studiekompetanse etter vg2 yrkesfag, og hvilke resultater de får, ble presentert i sak 28/2025 i opplæringsutvalget 20.05.2025.

Erfaringer fra høyskole og universitetsnivået viser at enkelte elever som tar påbygg etter yrkesfag har noe svakere faglige forutsetninger enn elever som har fulgt et studieforberedende løp. Steffen Handal, leder i UNIO, deler denne bekymringen. I et innlegg i Khrono 22.08.25, skriver han at yrkesfag og fagskoler har fått økt oppmerksomhet, mens den studieforberedende veien i videregående opplæring har blitt nedprioritert. Mange elever mangler nødvendige akademiske ferdigheter når de begynner i høyere utdanning, noe som påvirker både gjennomføring og frafall: [Ikke forberedt på studier](#)

Noen av elevene strever med å oppnå beståttkarakterer. Dette kan føre til ufullstendige vitnemål og lav gjennomføringsgrad. Skoleåret 2023/24 fullførte og

besto 76,9 prosent av elevene vg3 påbygg, sammenliknet med 89,2 prosent av elevene på vg3 studieforbereidende.

Det er også en utfordring at elever med gode karakterer fra yrkesfag ikke nødvendigvis er godt studieforbereid. Skoler melder om at lærerkrefter ved Høgskulen på Vestlandet har rapportert om merkbare forskjeller i faglig nivå mellom studenter med påbygg og de med studieforbereidende bakgrunn.

Fylkesdirektøren anbefaler derfor å iverksette informasjonstiltak for å understøtte riktig valg av utdanningsprogram. Tiltakene skal rette seg mot både ungdom, foreldre og andre viktige målgrupper. Målet er å bevisstgjøre dem om at studieforbereidende utdanningsprogram kan gi den beste faglige forberedelsen til høyere utdanning. Tiltakene kan være rådgivning og informasjon i ungdomsskolen og på foreldremøter, samt informasjonskampanjer i media og sosiale kanaler. Det vurderes også geografisk tilpasning av informasjonen, med særlig innsats i områder der utfordringen er mest aktuell.

Det er viktig å utforme budskapet med balanse og respekt for alle utdanningsvalg. Samtidig er det behov for å sikre at elever som faktisk ønsker å ta fagbrev får plass på yrkesfag, og at elever som har planer om å studere bør vurdere å velge studieforbereidende.

Fylkesdirektørens vurderinger og konklusjon

Det er positivt at flere elever velger yrkesfaglige utdanningsprogram, i tråd med nasjonale mål om å styrke rekrutteringen til fagarbeideryrker. Samtidig viser utviklingen at en betydelig andel av elevene som velger yrkesfag, har som mål å oppnå generell studiekompetanse gjennom påbygg, uten intensjon om å ta fagbrev. Dette skaper utfordringer for gjennomføringsgraden, og kan føre til at elevene ikke er godt nok studieforbereid. Det kan også føre til at elever med reelle planer om fagbrev ikke får skoleplass innen sitt foretrukne yrkesfag. Erfaringer fra skolene og høyere utdanningsinstitusjoner tyder på at elever med påbygg etter yrkesfag kan ha svakere faglige forutsetninger for høyere studier enn elever fra studieforbereidende løp.

Fylkesdirektørens forslag om informasjonstiltak for å understøtte riktig valg av utdanningsprogram vurderes som et relevant tiltak for å styrke elevenes

valgkompetanse. Informasjonen bør utformes med respekt for alle utdanningsvalg, og samtidig bidra til at elever med ønske om høyere utdanning får tydelig informasjon om hvilke løp som gir best faglig forberedelse. En geografisk tilpasset innsats, og involvering av rådgivere, foreldre, elever og skoler vil være viktig for å sikre treffsikkerhet. Tiltaket vil også kunne bidra til at elever med reell interesse for fagbrev får bedre tilgang til yrkesfaglige utdanningsprogram, og dermed styrke rekrutteringen til fagarbeideryrker på en mer målrettet måte.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 17.09.2025

Arkivreferanse: 2025/53568-1

Saksbehandler: Signe Opsahl

Avdeling: Folkehelse, idrett og mangfold

Regionalplan for Helsefremmende og inkluderende samfunn - Høring av planprogram

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
72/2025	25.09.2025	Ungdommens fylkesråd
73/2025	29.09.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
48/2025	30.09.2025	Eldrerådet
51/2025	30.09.2025	Opplæringsutvalget
41/2025	01.10.2025	Samferdselsutvalget
72/2025	02.10.2025	Kultur- og næringsutvalget Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Planprogram - til høring
- 2 Statusrapport om arbeidet med folkehelse og universell utforming i Rogaland (2025)

Sammendrag

I forbindelse med vedtaket av Utviklingsplan for Rogaland 2025 – 2028 – regional planstrategi, ble det besluttet å utvikle en regionalplan for et helsefremmende og inkluderende samfunn (HIS-planen). Utviklingsplanens fire langsiktige utviklingsmål er gjensidig avhengige av hverandre:

- Attraktive lokalsamfunn, tettsteder og byer
- Konkurransedyktig region

- Helsefremmende og inkluderende samfunn
- Klimaomstilling og livskraftige naturmiljø

Hovedinnholdet i HIS-planen blir knyttet til utviklingsmålet «Helsefremmende og inkluderende samfunn», men også de andre målene blir berørt, der det er relevant. Planen skal bidra til mindre sektorisering og en mer helhetlig tilnærming til samfunnsutfordringene og løsningene. HIS-planen skal avklare fylkeskommunens rolle og bidrag til å oppfylle ambisjonene i utviklingsplanen, samt følge opp andre regionale og statlige føringer.

Den nye planen skal erstatte flere gjeldende regionale planer og strategier, og skal derfor være tverrfaglig og ha et overordnet perspektiv. Planen skal utarbeides etter plan- og bygningsloven, men skal ikke inneholde arealføringer.

Med bakgrunn i utviklingsplanen, kunnskapsgrunnlaget, regionale-, nasjonale- og internasjonale forventninger, samt innspill fra tverrfaglig plangruppe, referansegruppe og rådet for HIS-planen, kan de mest sentrale samfunnsutfordringene HIS-planen skal bidra til å møte, oppsummeres slik:

- **Sosiale forskjeller:** Det er store forskjeller i økonomi, livskvalitet og helse i befolkningen.
- **Utenforskap:** Mange står uten muligheter til å delta i utdanning, arbeidsliv, samfunnsliv og sosiale nettverk.
- **Strammere offentlig økonomi:** Aldrende befolkning og andre utfordringer i samfunnet gjør prioriteringer nødvendig.

HIS-planen skal inneholde mål, satsingsområder og tiltak, som viser hvordan Rogaland fylkeskommune, med sine ressurser og virkemidler, kan bidra til økt livskvalitet, sosial utjevning, og likeverdige muligheter til samfunnsdeltakelse.

Regionale planer skal støtte opp under utviklingen og arbeidet i kommunene, og hos andre sentrale utviklingsaktører. HIS-planen skal legges til grunn for fylkeskommunal, kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen. Fylkesdirektøren foreslår et tidsperspektiv for planen på ti år, 2027-2037.

Fylkesdirektørens innstilling

Forslag til planprogram for regionalplan for helsefremmende og inkluderende samfunn legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring.

Vedtaket fattes med hjemmel i Plan- og bygningsloven § 8-3.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Rune Thele

samfunnsdirektør

Bakgrunn for saken

Det er behov for å revidere flere gjeldende regionale planer og strategier som har tilnærmet samme hovedmålsettinger om å øke livskvaliteten, redusere sosiale forskjeller og styrke muligheten for deltakelse i samfunnet. Med bakgrunn i behovet for å forenkle og fornye plansystemet, ble det vedtatt at regionalplan for helsefremmende og inkluderende samfunn skal erstatte disse planene:

- Regionalplan for folkehelse (2013)
- Fylkesdelplan for universell utforming 2014-2017 (2014)
- Regionalplan for et inkluderende samfunn 2010-2014 (2010)
- Tema *friluftsliv* fra Regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning (2017)
- Handlingsplan - fremme psykisk helse og forebygge selvmord (2021) Våg å bry deg!
- Integreringsstrategi for Rogaland (2025)

Flere andre fylker har samme utvikling i sitt regionale plansystem (bl.a. Akershus, Østfold, Buskerud og Agder), og det utveksles jevnlig erfaringer med disse fylkeskommunene.

Plantradisjonen har utviklet seg fra å utarbeide planer for enkeltsektorer eller bestemte grupper i befolkningen, til mer overordnede og helhetlige planer. HIS-planen tar utgangspunkt i de sentrale utfordringene og søker løsninger i et tverrfaglig samarbeid.

Problemstilling

Utvalget skal ta stilling til om forslag til planprogram skal bli lagt ut til offentlig ettersyn og sendt på høring.

Saksopplysninger

HIS-planen skal bidra til bedre livskvalitet og økt mulighet til samfunnsdeltakelse, samtidig skal den bidra til å løfte noen grupper spesielt.

Samfunnsutfordringene som HIS-planen skal bidra til å møte er tunge strukturer i samfunnet: sosiale forskjeller, utenforskap og strammere offentlig økonomi. For å få oversikt over dagens situasjon, er det derfor hentet kunnskap fra flere kilder. Det finnes mye kunnskap innenfor HIS-planens område, og for å begrense omfanget av planprogrammet er det derfor gjort et utvalg av faktorer. Utvalget er basert på utviklingsplanen, forventninger, lovverk og innspill i prosessen så langt. Kunnskapsgrunnlaget tar utgangspunkt i generell kunnskap om befolkningen. Dette suppleres med kunnskap om utvalgte grupper der det er særlig aktuelt. Mer kunnskap finnes i kilder som det henvises til i planprogrammet.

Planen bygger på kunnskap, og det faglige tilfanget kommer i hovedsak fra:

- Teoretisk og praktisk kunnskap fra de sentrale fagområdene som planen bygger på: folkehelse, likestilling, universell utforming, integrering og friluftsliv (vedlegg 1, kap.3).
- Oversikt over andre aktuelle fagområder som kan bidra til å utvikle gode tverrfaglige løsninger (vedlegg 1, kap. 3.6).
- Grensesnitt med andre regionale planer, strategier og handlingsplaner (vedlegg 1, kap. 3.7).
- FNs bærekraftsmål, internasjonale konvensjoner, nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027, aktuelle stortingsmeldinger og nasjonale strategier/handlingsplaner (vedlegg 1, kap. 4).
- Generelle utviklingstrekk i Rogaland (vedlegg1, kap. 5.1).
- Statistikk og analyse om befolkningens økonomi, helse, utdanning, arbeid, mv. Kunnskapen er hentet fra sentrale kilder for statistikk og analyse, fra regionale og nasjonale utredninger, og fra større forskningsrapporter. For å strukturere kunnskapen ses denne inndelingen som funksjonell:
 - Livskvalitet og sosiale forskjeller (vedlegg1, kap. 5.2).
 - Samfunnsdeltakelse (vedlegg 1, kap. 5.3).
- Statusrapport om arbeidet med folkehelse og universell utforming i Rogaland, samt anbefalinger om det videre arbeidet, Østlandsforskning (2025) på oppdrag fra Rogaland fylkeskommune (vedlegg 2 og vedlegg 1, kap. 5.4).

- Innspill fra medvirkningsprosessen vil i tillegg gi verdifull kunnskap. Bred og aktiv involvering i planarbeidet bidrar til et mer nyansert bilde av status, utfordringer og utviklingsmuligheter.

Dette kunnskapsgrunnlaget benyttes også i neste fase da satsingsområdene og tiltakene skal utvikles. Kunnskapsgrunnlaget suppleres ved behov.

Planen skal legge opp til et bredt samarbeid på tvers av forvaltningsnivåer, fagområder og geografiske områder. HIS-planen skal bidra til gode samarbeidsformer, en kontinuerlig kunnskapsutvikling og gode løsninger.

Her er de viktigste samarbeidspartnerne:

- Kommuner og kommunalt eide selskaper
- Statsforvalter og andre statlige aktører
- Frivilligheten, lag og foreninger
- Selskaper som Rogaland fylkeskommune er medeier i
- Næringslivet
- Universitets- og høgskolesektoren
- Andre fylkeskommuner
- Interesseorganisasjoner

Alle som fremmer planer etter plan- og bygningsloven, har ansvar for at berørte og andre interesserte får anledning til å medvirke i utformingen av planer. Medvirkning er viktig for å få fram lokalkunnskap og synspunkter på valg av løsninger og prioriteringer. Medvirkning i planprosesser er en viktig del av lokaldemokratiet.

Av hensyn til deltakernes tid og ressursbruk, vil fylkeskommunen legge opp til å informere om HIS-planen på eksisterende arenaer. Eksempler på dette er fagmøter, partnerskap for folkehelse, kompetanseforum, regionråd, møter om andre regionale planer, med flere.

Det er allerede planlagt regionale innspillmøter i november i samarbeid med andre regionale planer; Dalane (3. nov.), Jæren (5. nov.), Ryfylke (10. nov.), Nord-Jæren

(18. nov.) og Haugalandet (20. nov.). En plan for videre medvirkning og innspillsmøter blir klar i løpet av høsten 2025.

Planprosessen er delt opp i tre hovedfaser:

Oppstartssak • Ble behandlet i fylkestinget 29. april 2025	Hovedinnhold: • Forankring i utviklingsplanen • Organisering • Framdriftsplan
Planprogram • Behandles av fylkesutvalget 21. oktober 2025 • Legges deretter ut til offentlig høring i minst 6 uker • Behandles av fylkestinget 28. april 2026	Hovedinnhold: • Samfunnsutfordringene HIS-planen skal bidra til å møte • Internasjonale, nasjonale, regionale forventninger • Regionale planer, strategier og handlingsplaner • Kunnskapsgrunnlag
Regionalplan med handlingsprogram • Behandles av fylkesutvalget høsten 2026 • Legges deretter ut til offentlig høring i minst 6 uker • Behandles av fylkestinget i juni 2027	Hovedinnhold: • Satsingsområder • Nasjonale, regionale, kommunale og lokale forventninger • Tiltak og samarbeidspartnere • Ressursbehov • Kunnskapsgrunnlag

I fylkeskommunen er det tjenesteområdet samfunn som har ansvaret for planen, og det er opprettet et sekretariat som koordinerer arbeidet. En intern tverrfaglig plangruppe og en større referansegruppe, med ekstern deltagelse, gir innspill til planen. Et råd med representanter fra fylkestinget, fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse, eldrerådet, ungdommens fylkesråd og Statsforvalteren er opprettet. I tillegg blir høringer, innspillsmøter og andre former for medvirkning, en viktig del av prosessen.

Fylkesdirektørens vurderinger

Gjeldende planer for folkehelse, universell utforming og inkludering ble vedtatt for mer enn ti år siden. Planene om psykisk helse, integrering og friluftsliv er nyere.

Felles for disse planene er mål om økt livskvalitet og samfunnsdeltakelse.

Fylkesdirektøren mener at en overordnet plan, som HIS-planen, gir synergieffekter som sparer ressurser og gir bedre kvalitet.

Forslaget til planprogram trekker opp et utfordrende bakteppe for videre utvikling av befolkningens muligheter for et godt liv i Rogaland. Den dagsaktuelle situasjonen med usikkerhet internasjonalt, og høy prisvekst, er en del av dette bakteppet.

Demografiske utviklingstrekk, med blant annet en stadig eldre befolkning, vil også få konsekvenser for befolkningen.

Østlandsforskning leverte i mars 2025 en statusrapport om arbeidet med gjeldene regionalplan for folkehelse og fylkesdelplan om universell utforming (vedlegg 2).

Rapporten viser at Rogaland fylkeskommune har spilt en viktig rolle i å fremme folkehelse og universell utforming, og det er gjennomført tiltak som har bidratt til økt bevissthet, bedre samordning og konkrete forbedringer innen tilgjengelighet og folkehelse. Samtidig gjenstår utfordringer knyttet til koordinering, politisk forankring og implementering av tiltak på lokalt nivå. I rapporten har Østlandsforskning også gitt innspill til det videre arbeidet, som blir benyttet i utforming av satsingsområder og tiltak. Fylkesdirektøren mener at rapporten gir nyttige anbefalinger og vurderinger for det videre arbeidet, som også har stor overføringsverdi til andre fagområder, med mål om at befolkningen i Rogaland skal leve gode liv.

Med bakgrunn i kunnskapen som planprogrammet omhandler, mener fylkesdirektøren at situasjonen på HIS-planens områder er tilstrekkelig belyst. I det videre arbeidet med satsingsområder og tiltak kan det vise seg at det på noen områder er for lite kunnskap. Det må derfor avsettes ressurser for å systematisere kunnskap og eventuelt innhente ny kunnskap, både internt og eksternt.

Kunnskapsgrunnlaget blir løpende oppdatert gjennom planprosessen.

HIS-planen skal vise hvordan fylkeskommunen kan bidra til økt livskvalitet, sosial utjevning og likeverdige muligheter til samfunnsdeltakelse. Den skal også peke ut hvordan samarbeid med andre aktører kan støtte en bærekraftig utvikling til beste for innbyggerne.

Planen må være fleksibel og dynamisk nok til å fange opp nye utfordringer og nye muligheter som det er vanskelig å forutse nå. Her vil de årlige rulleringene av planens handlingsprogram ha en viktig funksjon.

Konklusjon

Forslag til planprogram for regionalplan for helsefremmende og inkluderende samfunn legges ut til offentlig ettersyn, og sendes på høring i minst seks uker etter dato for høringsvedtak.

Vedtaket fattes med hjemmel i Plan- og bygningsloven § 8-3.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 16.09.2025

Arkivreferanse: 2025/71013-1

Saksbehandler: Jon Bjørnar Monstad

Avdeling: Eiendom

Foreløpig vurdering av fremtidig lokasjon for Fagskolen Rogaland, studiested Stavanger

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
31/2025	18.09.2025	Fagskolen Rogaland
47/2025	30.09.2025	Eldrerådet
52/2025	30.09.2025	Opplæringsutvalget
81/2025	02.10.2025	Kultur- og næringsutvalget
		Fylkesutvalget
		Fylkestinget

Sammendrag

Fagskolen Rogaland spiller en viktig rolle i å møte kompetansebehovet i Rogaland gjennom et bredt utdanningstilbud innen tekniske fag, maritime fag, helse- og oppvekstfag, samt økonomisk-administrative fag. Skolen har vokst betydelig siden 2017, drevet av regionale behov og nasjonale forventninger om omstilling og vekst. Høyere yrkesfaglig utdanning er i hovedsak finansiert av statlige øremerkede tilskudd. Fagskolen Rogaland har ansvaret for høyere yrkesfaglig utdanning i fylkeskommunal regi.

Fylkesdirektøren anerkjenner skolens strategi for videre vekst og ser behovet for å samle skolen på én lokasjon. Det er derfor lagt opp til at det utarbeides to parallelle mulighetsstudier, ett for nybygg lokalisert på Ullandhaug og ett for rehabilitering og eventuelt utbygging på dagens lokasjon (Kalhammerodden).

Avklaringer knyttet til satsing på Fagskolen Rogaland er sentralt i den videre oppfølgingen av saken. Også utgifter til lokaler og indirekte kostnader må tas hensyn til i en samlet prioritering av høyere yrkesfaglig utdanning versus andre fylkeskommunale oppgaver. Samlede finansielle konsekvenser i drift må kunne gjøres rede for.

Mulighetsstudiene legges frem for politisk behandling etter at ambisjonsnivået for, og fremtidig finansiering av, Fagskolen Rogaland er avklart.

Fylkesdirektørens innstilling

Saken tas til orientering.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Øyvind Langeland

økonomi- og eiendomsdirektør

1. Bakgrunn for saken

I fylkestingets sak 135/22 *Alternativer for rehabilitering av byskoler i Stavanger* ble følgende vedtatt;

«1. Fremtidig lokalisering av fagskolen Rogaland, avdeling Stavanger, utredes nærmere i form av parallelle mulighetsstudier med tidligkalkyler på Kalhammeren og annen egnet tomt, med sikte på å ha på plass permanente lokaler senest innen 2031/32.»

Fylkesdirektøren har jobbet tett sammen med Fagskolen Rogaland i saken.

Fylkesdirektøren har i denne omgang avgrenset egnet alternativt område til Ullandhaug, men det presenteres ingen tidlige kalkyler. Det vil arbeides videre med parallelle mulighetsstudier for de to alternativene, og fylkesdirektøren tar sikte på å fremlegge ny sak til politisk behandling høsten 2026.

2. Problemstilling

Fagskolen Rogaland sine nåværende lokaler er utdaterte og passer dårlig til skolens drift. Administrasjonen går derfor videre i utredningen av et beslutningsgrunnlag for etablering av ny fagskole på Ullandhaug. Samtidig utarbeides det et mulighetsstudie der dages bygningsmasse rehabiliteres, eventuelt med et nybygg.

Et vesentlig spørsmål som er ubesvart, er fylkeskommunens fremtidige satsing på høyere yrkesfaglig utdanning, gitt at frie inntekter kan måtte benyttes i et betydelig økt omfang. Prioritering av tjenesteområdet vis a vis andre tjenesteområder er ikke tema for denne saken.

3. Saksopplysninger

3.1. Relevante saker

FT-sak 108/2024 - Fagskolen Rogaland – Vekst og økonomi

FT-sak 123/2023 – Fordeler og ulemper ved å skille voksenopplæring og fagskole på SOTS

FT-sak 135/2022 - Alternativer til rehabilitering av byskoler i Stavanger

FT-sak 104/2020 - Skoleiers styringssignal

FT-sak 137/2019 – Fagskolen – Fylkeskommunens rolle som skoleeier og forvalter

FT-sak 64/17 - Organisering av Fagskolen Rogaland

3.2. Litt om Fagskolen Rogaland

Fagskolen Rogaland er fylkeskommunens egen fagskole, og i 2017 vedtok fylkestinget i sak 64/17 å organisere Fagskolen Rogaland som én skole med én rektor. Den tidligere fagskolen i Rogaland kurs- og kompetansesenter (RKK) ble også innlemmet i Fagskolen Rogaland fra 01.08.18. Utdanningene er regulert i lov om høyere yrkesfaglig utdanning. Skolen har eget styre som er skolens øverste ansvarlige styringsorgan, og som bl.a. gir forskrift om opptak og om utdanning publisert på lovdata.

Historikk

Studiested Stavanger har røtter tilbake til sjømanns- og maskinistiskoler fra midten av 1800-tallet, og fikk sin første tekniske fagskole i 1937. I 1963 ble tre tekniske skoler slått sammen, og i 1977 delt i fagskole og ingeniørhøgskole. Sjømannsskolen og maskinistiskolen ble samlet under Kalhammaren videregående skole, og ble i 1983 til Stavanger maritime videregående skole. Med oljevirksomheten på 1970-tallet ble maskinistiskolen viktig for offshoreopplæring. I 2001 ble maritime videregående skole og Stavanger tekniske fagskole slått sammen til Stavanger offshore tekniske skole, som fram til omorganiseringen i 2017 var blant landets største tekniske fagskoler.

Strategier og studenttall

Fagskolen Rogaland har følgende strategiske mål:

Mål 1: Fagskolen Rogaland skal utvikle og tilby utdanninger av høy kvalitet i tråd med arbeidslivets behov og samfunnets forventninger.

Mål 2: Fagskolen Rogaland skal sikre og videreutvikle et godt lærings- og arbeidsmiljø og gode utdanningsvilkår for studentene.

Mål 3: Fagskolen Rogaland skal vedlikeholde og videreutvikle en robust organisasjon.

Mål 4: Fagskolen skal være robust og fleksibel nok til å håndtere endringer i etterspørsel, kompetansebehov, konjunkturer og ulike økonomiske

rammebetingelser.

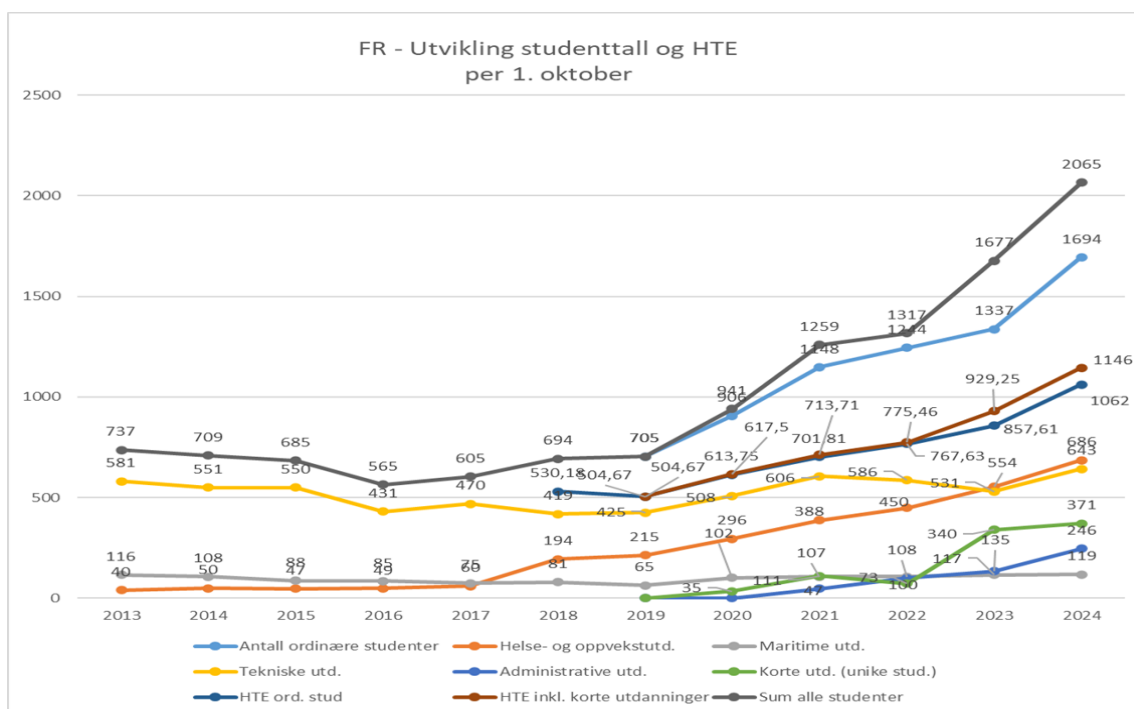
Mål 5: Fagskolen Rogaland skal være proaktiv og bidra til omstilling og innovasjon.

I tillegg er det utarbeidet egne strategier for områder med fagområdeakkreditering, det vil si for helse- og oppvekstutdanninger, administrative og økonomiske utdanninger, tekniske utdanninger og maritime utdanninger.

Målene skal nås gjennom felles strategier for å utvikle samarbeidet med nåværende og framvoksende yrkesfelt, sikre god medvirkning av studenter, sikre høy gjennomstrømming, utvikle læringsmiljøet og utvikle høyere yrkesfaglig utdanning som et likeverdig alternativ til universiteter og høyskoler, og bidra til positivt omdømme av utdanningsslaget.

Fagskolen Rogaland har studiesteder i Stavanger og Haugesund, og tilbyr høyere yrkesfaglig utdanning (HYU, fagskoleutdanning), som ligger på nivå over videregående opplæring (NKR nivå 5). Skolen er tilsluttet Studentsamskipnaden i Stavanger og samarbeider med samskipnaden "Sammen" i Haugesund.

Fagskolen Rogaland tilbyr ordinære utdanninger innen fire ulike fagområder fordelt på 57 utdanninger (per 1.3.2025). I tillegg kommer korte prosjektfinansierte utdanninger under 30 studiepoeng (Industrifagskolen og bransjeprogram).

Det var totalt 2 065 studenter ved skolen per 1. oktober 2024, og av disse var 1 694 studenter på ordinære utdanninger. Fagskolen Rogaland er nest størst av de offentlige fagskolene i Norge, kun forbigått av Fagskolen i Viken i antall tilbudte studieplasser.

De fleste fagskolestudentene er over 30 år, studerer på deltid ved siden av jobb, og har yrkesfaglig kompetanse i bunn.

Fagskolens studiested Stavanger holder til i lokaler på Kalhammaren samt i leide lokaler i Byfjordparken.

3.3. Rogaland fylkeskommunens rolle som forvalter og skoleeier

Ifølge lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) §3 skal fylkeskommunen sørge for at det tilbys akkreditert fagskoleutdanning i samsvar med behovet for kompetanse lokalt, regionalt og nasjonalt.

Rogaland fylkeskommune har i denne sammenheng, som beskrevet i FT-sak 137/2019¹, rolle både som forvalter overfor alle fagskolene i Rogaland, og som skoleeier for Fagskolen Rogaland.

Som skoleeier forvalter fylkestinget fylkeskommunens eierskap for vår egen fylkeskommunale fagskole, Fagskolen Rogaland.

3.4. Fagskolen Rogaland sin utvikling

Fagskolen Rogaland har hatt stor vekst de siste årene, både når det gjelder studenter og studieportefølje. Denne veksten er i samsvar med nasjonale strategier og ambisjoner.

I perioden 2017 til 2024 er studentporteføljen målt i hoder nær firedoblet, og den doblet seg i perioden 2020 til 2024. Målt i heltidsekvivalenter (HTE) doblet tallet seg fra 2019 til 2024. Fagskolen Rogaland har i økonomiplanperioden lagt inn en forventning om vekst på 120 studenter i 2026 og videre 150 studenter hvert år fra

¹ FT-sak 137/2019

2026. Et sentralt spørsmål er om dette vil henge sammen med økt statlig finansiering.

Bakgrunnen for den forventede veksten er blant annet arbeidslivets behov for kompetanse, grønn omstilling, demografisk utvikling med økt kompetansebehov innen helse- og omsorgstjenestene og effekten av fagområdeakkrediteringer som gir økt omstillingskapasitet.

Stortinget behandlet 15.05.25 stortingsmeldingen om høyere yrkesfaglig utdanning, Meld. St. 11 (2024-2025) Fagfolk for en ny tid - med høyere yrkesfaglig utdanning. I meldingen legger regjeringen frem en rekke tiltak for å styrke fagskolene, og redegjør for videre arbeid som skal følges opp. Blant annet vedtok Stortinget innføringen av en egen søyle for høyere yrkesfaglig utdanning med nye nivåer i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) på NKR-nivåene 6 («yrkesbachelor») og NKR 7 («yrkesmaster»), altså høyere nivåer enn i dag.

Med meldingen ville regjeringen sikre flere og mer kompetente fagfolk til norsk arbeidsliv. For å få til det må høyere yrkesfaglig utdanning styrkes, slik at livslang læring blir tilgjengelig for alle, i hele landet. Utviklingen en ser i Fagskolen Rogaland er med andre ord resultatet av en nasjonal politikk over lang tid.

Det tilfaller fylkeskommunene å kartlegge regionale kompetansebehov, formidle behov til tilbydere, som fagskoler, og tilrettelegge for etterspurte opplærings- og utdanningstiltak. Fordi fylkeskommunene har denne rollen, er det avgjørende at fylkeskommunene har ansvar for å dimensjonere høyere yrkesfaglig utdanning. Det vil derfor være nødvendig at Rogaland fylkeskommune nøye analyserer kompetansebehovet i regionen og tilrettelegger for Fagskole i korrekt dimensjonering.

Fylkeskommunen har fra tidligere (2022) fått utarbeidet et arealbehov sammen med Norconsult. Rapporten viser behov for 9567 m2 til Fagskolen Rogaland.

Dette tallet vil administrasjonen se nærmere på i ny sak der spørsmålet om rehabilitering eller flytting av Fagskolen Rogaland tas opp igjen.

3.5. Finansiering av Fagskolen Rogaland

Finansiering av fagskolesektor kommer primært fra fire hovedkilder:

1. Statlige driftstilskudd

2. Fylkeskommunale frie midler
3. Studentbetaling
4. Prosjektmidler

Statlige driftstilskudd

Øremerkede statlige driftstilskudd utgjør hovedandelen av fagskolenes finansiering sett under ett. Tilskuddet baserer seg på en grunnfinansiering pluss et resultatledd.

Resultatleddet er økningen i antallet produserte studiepoeng (heltidsekvivalenter) med to års etterslep per fylke. Det er opp til den enkelte fylkeskommune hvilke prinsipper som legges til grunn for fordelingen av tilskuddet, men fylkeskommunen skal sørge for at det tilbys akkreditert høyere yrkesfaglig utdanning i samsvar med behovet for kompetanse lokalt, regionalt og nasjonalt.

Fylkesdirektøren viser til at finansieringen av fagskoler er endret vesentlig fra 2018. Fylkeskommunale fagskoler ble tidligere finansiert gjennom rammetilskuddet til fylkeskommunene (uten øremerking). Private fagskoler fikk direkte statstilskudd fra Kunnskapsdepartementet. I statsbudsjettet for 2018 ble tilskuddet til fylkeskommunale fagskoler øremerket for første gang. I fagproposisjonen fra Kunnskapsdepartementet sto dette:

«Regjeringen foreslår å øremerke midlene til fylkeskommunale fagskoler for å bidra til at midlene brukes til formålet og styrke likebehandlingen av offentlige og private fagskoler.»

Staten hadde som utgangspunkt at fagskoleutdanning skal finansieres etter samme modell, uavhengig av om tilbyderer er offentlig eller privat. Dette betyr at øremerkede tilskudd gis etter like satser, og ordlyden i retningslinjene for tilskudd til drift av fagskoler kan forstås som at midlene skal dekke de samme typer driftskostnader (undervisning, utstyr, lokaler osv.) uavhengig av organisering.

Fra 1. januar 2020 fikk fylkeskommunene det samlede ansvaret for høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoler) som en del av regionreformen. Fylkeskommunene tildeler driftsmidler til fagskoler og utdanningstilbud etter prinsippene og prioriteringene som bestemmes i det enkelte fylket, og i tråd med målene for tilskuddsordningen i statsbudsjettet.

Fra Orientering om tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskoler i 2025 (Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse):

«Hoveddelen av tilskuddet skal gå til drift av utdanning som er akkreditert som høyere yrkesfaglig utdanning. Fylkeskommunene kan benytte deler av tilskuddet til kostnader knyttet til å administrere tilskuddet.»

Fylkeskommunale frie midler

Ifølge rapport fra Deloitte varierer det i hvilken grad den enkelte fylkeskommune tilfører fagskoler i eget fylke fylkeskommunale frie midler til drift.²

Fylkeskommunene tildelte totalt 172,5 mill. kroner fra de frie midlene til drift av fagskoler i 2023 ifølge rapporten. Det er store forskjeller i omfanget mellom de ulike fylkene. Fylkesdirektøren mener det bør tas høyde for at sammenligningen ikke inneholder alle kostnadsbærende elementer. For Rogaland fylkeskommune er ikke utgifter til lokaler og byggdrift tatt med i tallene som er rapportert til Database for statistikk om høyere yrkesfaglig utdanning, som Deloitte har basert seg på.

Rapporten gir en indikasjon på det er store variasjoner i hvilken grad den enkelte fylkeskommune tilfører fagskoler mer midler enn det fylkeskommunene får i tilskudd fra Kunnskapsdepartementet til drift av fagskoler. Åtte av 11 fylkeskommuner har rapportert bruk av frie midler til drift av fagskolene.³

Frie inntekter er midler som fylkeskommunene kan disponere fritt innenfor rammene av lov og forskrift. Frie inntekter består i hovedsak av rammetilskudd og skatteinntekter.

Det vil komme opp sak i 2026 som skal klargjøre Rogaland fylkeskommune sitt bidrag av frie midler til Fagskolen i Rogaland, og da med en forutsetning om at alle kostnadsbærende elementer blir synliggjort.

Fagskolen i Agder sto ferdig til skolestart i 2022. Bygget ble finansiert av Agder fylkeskommune. En skulle tilrettelegge for 550 studenter og 50 ansatte, i tillegg skulle bygget romme en tannklinikk. Det var satt opp en ramme på 6500m² for fagskolen og

² Evaluering av fagskolemeldingen – andre delrapport

³ HK-dir, 20241

700m2 for tannklinikken. Parkeringskjeller var ikke beskrevet, men kom som en del av løsningsforslaget til tilbyder. Det var økonomisk ramme på 328 millioner for fagskole samt tannklinikk. Skolen og tannklinikken kostet 301 millioner inkludert kjøp av tomt, inventar etc. Byggekostnader var 225 millioner. En måtte kjøpe tomt i tillegg. Merk at prosjektet ble gjennomført med 2020-priser. Det har vært en sterk kostnadsøkning siden den gangen.

Studentbetaling

Det er private fagskoler som krever inn den største andelen studentbetaling, totalt ca. 791 mill. kroner i 2023, noe som utgjorde 32 % av den totale finansieringen.

Offentlige fagskoler mottok i 2023 omtrent 43 mill. i studentbetaling, en andel på 2 % av finansieringen.

Det er problematisert i St. 11 (2024-2025) om en bør ha studentbetaling. Stortinget har behandlet stortingsmeldingen, og det vises til vedtak 685 foretatt av Stortinget i behandlingen:

"Stortinget ber regjeringen gjennomgå finansieringen av fagskolestudier og vurdere det opp mot gratisprinsippet i norsk utdanningssystem, og fremme en sak for Stortinget innen utgangen av 2026."

Fagskolen Rogaland har studentbetaling beregnet til 5,3 millioner kroner i 2025.

Prosjektmidler

Dette er midler forvaltet av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. Som en oppfølging av fagskolemeldingen har det blitt en tilskuddsordning med utviklingsmidler for å styrke kvaliteten i høyere yrkesfaglig utdanning gjennom bedre læring for studentene, økt kvalitet i undervisning og høy arbeidslivsrelevans. Det er også opprettet ordning med kompetanseutviklingsmidler gjennom bransjeprogram, og driftsmidler til studieplasser innen industri og bygg, betegnet som Industrifagskolen. Gjennom de to siste ordningene blir studieplassene fullfinansiert.

Det vil legges frem mer utfyllende opplysninger rundt finansiering av Fagskolen Rogaland i sak for Fylkestinget i 2026.

3.6. Alternative løsninger for Fagskolen Rogaland

Investeringer i skolebygg, enten det gjelder rehabilitering, utbygging eller nybygg, skal bidra til å innfri funksjonelle standarder over tid, som krav til ny teknologi og opprettholdelse av rimelige miljøstandarder. Skolebygninger skal tilpasses nye studentgrupper og studieplaner, nye krav til læring og nytt faglig og pedagogisk innhold.

Bygningene må være tilpasset behov framover i tid for at ikke framtidige investeringsbehov skal bli uforholdsmessig store. En ny skole eller en stor oppgradering og utbygging innebærer store investeringer.

Fagskolen Rogaland har vært på tomten i Kalhammeren siden 1956. De har en flott tomt i innseilingen til Stavanger. Dagens tomt på Kalhammeren er innarbeidet. En rehabilitering gjør at en slipper å flytte vekk fra dagens område når rehabiliteringen er ferdig.

På den andre siden er ikke bygget tilpasset dagens drift, men er gammelt, trangbodd og modent for rehabilitering. Bygget er for lite til å kunne dekke studenter og administrasjonen. Bygget har heller ikke den fleksibiliteten en ønsker seg av moderne skolebygg. Det er følgelig alene lite egnet for framtidig vekst og utvikling.

Videre er det grunn til å tro at en rehabilitering vil bli svært kostbar å utføre. Dagens bygg består i all hovedsak av tykk betong, noe som vil gi store kostnader i rehabiliteringen. Det er behov for teknisk oppgradering i alle byggene. Dagens ventilasjonsanlegg er gammelt, og det er stort behov for at en skifter det helt ut. Det er en del begrensinger som ligger i tekniske føringsveier.

Fylkesdirektøren påpeker at en ren rehabilitering trolig ikke vil være nok for å dekke skolens arealbehov. En vil da måtte bygge ut på dagens tomt eller leie videre i Byfjordparken. Lokalene i Byfjordparken ble opprinnelig leid for å huse voksenopplæringen, men brukes i dag både av dem og av Fagskolen Rogaland.

Dersom en rehabiliterer, må store deler av Fagskolen flytte ut i leide lokaler i byggeperioden. Leiekostnadene blir betydelige. Det er uttrykt bekymring fra styret i Fagskolen Rogaland om hvordan en skal kunne opprettholde drift av høy kvalitet i en slik byggefase. Når rehabiliteringen er ferdig, må en bruke lokalene i Byfjordparken videre. Dette problematiseres av at Bergeland vgs også trenger lokaler i Byfjordparken.

Det er en rekke positive sider ved at det bygges en ny Fagskole Rogaland. Det viktigste er at dagens bygg ikke er tilpasset den store utviklingen Fagskolen Rogaland har hatt på antall studenter og administrasjon. Fagskolen har stort behov for å samle studenter og administrasjon i ett bygg. I dag er eksempelvis administrasjonen spredt rundt i ulike bygg. Når de merkantile er spredt, er det ikke lett å få til et kompetansefellesskap og god utnyttelse av ressurser.

Dagens bygningsmasse er heller ikke tilpasset det arealet en trenger i forhold til undervisningen. Når en bygger et nytt bygg, vil en kunne tilpasse dette i forhold dagens behov.

Rogaland fylkeskommune eier sammen med kommunene Stavanger, Sola og Sandnes tomt (BOP4) på Ullandhaug som kan være aktuell for utbygging. Det presiseres at Rogaland fylkeskommune uansett må kjøpe tomten. Dersom en flytter til denne tomten vil en komme nye nærmere UiS noe som vil åpne for økt samhandling opp mot universitetet og nytt sykehus. Det vil også være en stor fordel for studentene til Fagskolen Rogaland å være del av campus og velferdstilbudene til studentsamskipnaden der.

I tillegg til å vurdere mulighetene ved eksisterende bygningsmasse og på ny tomt, er det viktig at nærheten til kollektivaksen, at løsninger for parkering opp mot nullvekstmålet, samt at andre vesentlige faktorer vurderes og vektlegges i beslutningen.

3.7. Finansiering av rehabilitering eller ny skole

Størrelsen på kostnader knyttet til rehabilitering vil være avhengig av hvor omfattende rehabilitering en går inn for å utføre. Dersom en gjør en mindre rehabilitering vil kostnadene bli mindre, men Fagskolen Rogaland vil da ha et bygg som ikke kan ivareta studenter og administrasjon på en god måte.

Det er anført at både en rehabilitering på eksisterende lokasjon og et nybygg på Ullandhaug vil kreve bruk av fylkeskommunens frie inntekter, da fagskolen Rogaland ikke har økonomisk kapasitet til å bære slike kostnader alene.

Dersom ny lokalisering blir det foretrukne alternativet, kan dagens tomt på Kalhammerodden selges. Vern, utbyggingsmuligheter og -formål vil kunne påvirke

salgssummen, og fylkesdirektøren vil avklare disse forholdene før mulighetsstudiene legges fram for politisk behandling. I tillegg bør det avklares en eventuell sambruk mellom universitetet, Stavanger universitetssykehus og fagskolen.

For begge alternativer vil det gjennomføres grundige kostnadsanalyser og fremlegges forslag til økonomiske rammer i sak om mulighetsstudier.

4. Fylkesdirektørens vurderinger

Fagskolen Rogaland bidrar gjennom sitt arbeid med å oppfylle fylkeskommunens forpliktelse i fagskoleloven § 3 om å tilby akkreditert fagskoleutdanning i samsvar med behovet for kompetanse lokalt, regionalt og nasjonalt. Gjennom sine tilbud innen et bredt spekter av utdanninger innen både tekniske, økonomisk-administrative, helse- og oppvekstfag så vel som maritime og etter hvert matfaglige utdanninger, har skolen et unikt tilbud som arbeidslivet i Rogaland etterspør.

Perioden fra 2017 har vært en periode hvor alle aktører, det være seg regjering, Storting eller partene i arbeidslivet, har vært enige om vekst. Driver for veksten til Fagskolen Rogaland har vært kompetansebehovet i regionen, og fagområdeakkrediteringene som har muliggjort at veksten har økt i takt med næringslivets behov. Det er klare nasjonale forventninger til omstillingsevne og et effektivt utdanningssystem, særlig for å håndtere omstilling i mange sektorer i retning økt bærekraft, men også for å takle den befolkningsmessige utviklingen innen helse og omsorg.

Det er vanskelig for fylkesdirektøren å se det nøyaktige arealbehovet Fagskolen Rogaland har, siden dette er fremstilt gjennom ulike prognoser og antakelser. Et avklart arealbehov er et viktig premiss for å kunne fremlegge parallelle mulighetsstudier på de to tomtene.

Utviklingen mot en egen høyere yrkesfaglig søyle med nivå 6 og 7 som vedtatt av Stortinget, vil trolig forsterke vekstpotensialet, om enn usikkert i hvilken grad ennå.

Når det gjelder økonomiske forutsetninger og drift av fylkeskommunale fagskoler, kan det i praksis være slik at mange fylkeskommuner velger å dekke lokaler og byggdift fra egne eiendomsbudsjetter. Da kan i så fall hele fagskoletilskuddet brukes på undervisning og læringsmiljø, i motsetning til de vilkårene for drift som gjelder for

private fagskoler. Dette kan være nedarvet fra tidligere praksis, men kan også bunne i uklare premisser for bruk av øremerkede tilskudd, og hvilke kostnadselementer som kan, skal eller eventuelt bør dekkes inn for å sikre likebehandling.

Fylkesdirektøren legger til grunn at premissene for finansiering og fordeling må avklares og beskrives nærmere i en senere sak, som nevnt. Høyere prioritering av høyere yrkesfaglig utdanning gjennom økt bruk av frie inntekter vil annet likt måtte få konsekvenser for prioriteringen av andre fylkeskommunale formål. Fylkesdirektøren vurderer det som viktig å få full oversikt over alle kostnadsbærende elementer og den faktiske prioriteringen av fagskoleformål vis a vis videregående opplæring.

5. Konklusjon

Fagskoleutdanningen er svært viktig for å dekke kompetansebehov i Rogaland, både i privat og offentlig sektor og på kort og lang sikt. Fagskolen Rogaland er med bredden i sitt utdanningstilbud og med fagområdeakkrediteringene i fremste rekke for å dekke dette behovet, og fylkesdirektøren støtter i utgangspunktet skolens ledelse og styre i deres ambisiøse strategi for vekst og utvikling. Finansiering vil kunne være en begrensende faktor. For å få oversikt over hvordan arealbehov kan tas hånd om på en framtidsrettet og bærekraftig måte, utredes to alternativer i en parallell mulighetsstudie;

1. Ny fagskole lokalisert på Ullandhaug.
2. Rehabilitering og nybygg på Kalhammeren

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 17.09.2025

Arkivreferanse: 2024/89024-10

Saksbehandler: Elisabeth Hult Jakobsen

Avdeling: Nybygg og investering

Hybelhus ved Campus Sauda - Rom og funksjonsprogram

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
75/2025	29.09.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
53/2025	30.09.2025	Opplæringsutvalget Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Rom og funksjonsprogram hybelhus Campus Sauda

Sammendrag

Rogaland fylkeskommune kjøpte og overtok Campus Sauda 1. juni 2025. Ved oppkjøpet forpliktet Rogaland fylkeskommune seg til å tilrettelegge for ett nytt hybelhus med mål om ferdigstilling innen august 2027. Samtidig har Sauda videregående et økende behov for flere elevboliger, da 30–40 elever står uten hybel hvert år. I denne saken legges det frem rom- og funksjonsprogram for nytt hybelhus ved Campus Sauda.

Fylkesdirektøren har i tidligere vurderinger anslått at dreiningen fra leie til eie, med ett ekstra hybelhus, ikke vil kreve økte bevilgninger. Denne forutsetningen opprettholdes.

Kostnadsrammen for investeringsprosjektet settes til 49,7 millioner kroner (2025-kroner, inkl. mva), og innarbeides i fylkesdirektørens forslag til økonomiplan 2026-2029.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Forslag til rom- og funksjonsprogram for Hybelhus for Campus Sauda vedtas slik det her foreligger.
2. Det utarbeides et forprosjekt på bakgrunn av utarbeidet rom- og funksjonsprogram med detaljerte kalkyler.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Øyvind Langeland

økonomi- og eiendomsdirektør

Bakgrunn for saken

Sauda videregående skole har omtrent 450 elever, inkludert mange tilreisende, og har derfor et stort behov for elevhybler. Rogaland fylkeskommune har siden 2014 hatt et leieforhold med Leabøen AS for 30 elevhybler tilknyttet Sauda videregående skole. Leieavtalen åpnet for utkjøp hvert 5. år, første gang i juli 2025. Fylkestinget vedtok i møte 10. desember 2024, sak 141/24, å utøve kjøpsopsjonen med vilkår som angitt i leieavtalen. Sauda kommune ved formannskapet har bedt om en bindende uttalelse med plan for hvordan Rogaland fylkeskommune vil sørge for videreutvikling og realisering av gjenstående regulerte bygg, i første omgang ett av de to gjenstående hybelhusene. Ved fylkesutvalget 8. april 2025 ble utviklingsplan for Campus Sauda og avtale om løsningsrett godkjent. Se sak for mer info, [FU-sak 42/2025 Hybelhus ved Campus Sauda - vilkår for samtykke til eiendomsoverdragelse](#)

[fra Sauda kommune](#). Fylkeskommunen overtok hybelhuset med tilhørende tomt 01.07.2025. Det er innregulert ytterligere to hybelhus på eiendommen, og ved oppkjøpet forpliktet Rogaland fylkeskommune seg overordnet til å tilrettelegge for ett nytt hybelhus med mål om ferdigstilling innen august 2027. Sauda kommune har en tinglyst rett til vederlagsfritt å kreve tilbakeføring av den delen av eiendommen som ikke er utbygd i henhold til reguleringsplanen. Det er også tinglyst at formannskapet i Sauda skal godkjenne ethvert videresalg av eiendommen.

Problemstilling

Fylkesdirektøren ber fylkestinget ta stilling til forslag til rom- og funksjonsprogram for hybelhus ved Campus Sauda.

Rom- og funksjonsprogrammet (RFP) for hybelhus ved Campus Sauda angir hvilke rom og funksjoner hybelhuset skal ha og beskriver primært brukskrav og arealer. RFP danner grunnlag for videre prosjektering av nybygget gjennom prosjekteringsfase og utførelsesfase. Målet er å sikre et best mulig og mest mulig funksjonelt og arealeffektivt hybelhus innen de gitte rammer. Se vedlegg for mer info.

Saksopplysninger

Sauda videregående skole har omtrent 450 elever, inkludert mange tilreisende, og har derfor et stort behov for elevhybler. Dagens kapasitet på 30 hybler er fullt utnyttet hvert år, og skolen har lange ventelister.

Behov

Sauda videregående skole har stor mangel på elevhybler. Etterspørselen overstiger kapasiteten med over 50 %, og 30–40 elever står hvert år uten hybel. Samtidig er leiemarkedet presset av økt industrietablering, noe som gjør private leieboliger dyre og lite tilgjengelige. Uten økt hybelkapasitet kan skolens rekruttering svekkes, men med flere hybler kan Sauda vgs. opprettholde sitt særskilte rekrutteringsgrunnlag og forbli et attraktivt utdanningsvalg.

Arkitektur

Det nye bygget skal ha samme arkitektoniske utforming som det eksisterende, med to etasjer, flatt tak, royalimpregnert trekledning og vinduer i svart utførelse.

Tomt

1.juli 2025 kjøpte Rogaland fylkeskommune bygget. Eiendommen som helhet har en samlet bygningsmasse på 722m² BRA og tomten utgjør 6 257m². Det er innregulert ytterligere to hybelhus på eiendommen, og ved oppkjøpet forpliktet Rogaland fylkeskommune seg overordnet til å tilrettelegge for ett nytt hybelhus med mål om ferdigstillelse innen august 2027. Bygging av nytt hybelhus vil øke kapasiteten til 60 hybler og gi plass til dobbelt så mange elever.

Plassering på tomt

Plasseringen av bygget planlegges iht. rammetillatelsen gitt ved første byggetrinn. De tre hybelhusene som er planlagt på tomten skal settes opp slik at de tre byggene sammen danner et tun. Bygget som planlegges nå er bygget nærmest innkjøringen til elevboligene, Bygg 2. Se bilde for mer info.

Grunnforhold

Det er utført vurderinger av byggegrunn som viser følgende: *«Tomten har en grunn bestående av morene masse og eldre elveavsetninger. Byggegrunnen anses som trygg for oppføring av planlagt bebyggelse på punktfundamenter og ringmur. Deler av tomten ligger innenfor område som er klassifisert som flomsone. Bygningsmassen legges høyere i terrenget enn anbefalt minimum høyde, og sikkerhet mot flom er derved ivarettatt.»* Samtidig er det observert noe setningsskade i eksisterende bygg. Det planlegges at grunnforhold sjekkes med grunnundersøkelser før prosjektering av neste byggetrinn. Fundamenter påregnes derfor noe mer omfattende enn ved eksisterende.

Brukermedvirkning

Nytt hybelhus blir i korte trekk en kopi av eksisterende hybelhus fra 2014, med mindre justeringer. Justeringene kommer av høyere krav ved TEK17 som gjør at det vil bli nødvendig å oppdatere planen etter gjeldende forskrifter. Videre er der også enkelte praktiske forhold som ikke fungerer så godt i hybelhuset fra 2014, og etter dialog med Sauda videregående skole har det kommet frem at noen deler av planen bør justeres for å legge til rette for mer funksjonell bruk. Følgende punkter har vært viktig for skolen:

- Ivareta trygghet, trivsel og sosialt felleskap
- Legge til rette for felles frokost og sosialt rom for alle beboere
- Tilrettelegge for enklere drift og bedre arbeidsforhold for ansatte
- Planlegge for slitesterke og varig materialbruk

Det planlegges flere brukermedvirkningsmøter i forprosjektet. Da også sammen med renholdsavdeling, ansatt på hybelhuset og evt. andre brukergrupper som elever.

Romprogram

Romprogrammet omfatter 26 vanlige hybler, 4 universelt utformede hybler, sosialrom med kjøkken, ansattkontor, vaskerom, renholdsrom, teknisk rom, inngang med trapp og løfteplattform, samt HC-toalett. Uteområdene skal tilrettelegges med sykkelparkering og gode ganglinjer, og tunløsningen skal gi skjerming og

sammenheng med omgivelsene. Det nye hybelhuset er beregnet til 840 m² BRA, se vedlegg for spesifikasjon og tegning.

Fremdrift

Fremdriftsplanen for prosjektet er at forprosjektet skal utarbeides vinteren 2025/26, detaljprosjektering ferdigstilles sommeren 2026, og byggestart planlegges til november 2026 med ferdigstilling i august 2027.

Kalkyle tidligfase

Det er gjennomført en kalkyle for tidligfase i prosjektet. Utgiftsbehovet for investeringen beløper seg til 49,7 millioner kroner, inklusive mva. I kalkylen ligger det noen kostnader for felles infrastruktur for hybelhusene, herunder blant annet en felles løsning for energibrønner. Det er beregnet at fylkeskommunen vil få om lag 1,0 mill. i inntekter årlig for det nye hybelhuset. Fylkesdirektøren har gjennomført en enkel kostnadsanalyse som viser at årskostnaden vil beløpe seg til om lag 0,5 millioner kroner. Her inngår også investeringen fordelt over byggets levetid. Det er lagt til grunn 350 kroner per kvadratmeter for drift, vedlikehold og forvaltning, samt at tekniske anlegg må byttes etter 20 år. Det er brukt en kalkulasjonsrente på 2 % i nåverdiberegningen av fremtidige utgifter og inntekter. Det presiseres at kalkylen er gjennomført på bakgrunn av den informasjonen som nå er tilgjengelig, og at FDV-kostnader vil være avhengig av materialvalg som foretas.

Sammenlignet med leieprisen som fylkeskommunen tidligere betalte, netto 2,5 millioner kroner årlig for ett hybelhus, ref. FT-sak 141/24 Erverv av eiendom med hybelhus fra Leabøen AS for fremleie til elever ved Sauda vgs., forventes lavere samlede årskostnader med det nye konseptet.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkesdirektøren har i saken redegjort for et rom- og funksjonsprogram for nytt hybelhus på Campus Sauda. Hybelhuset dimensjoneres til 30 elever, og har et planlagt areal på 840 m² BRA. Fylkesdirektøren har i tidligere vurderinger anslått at dreiningen fra leie til eie, med ett ekstra hybelhus, ikke vil kreve vesentlig økte bevilgninger. Denne forutsetningen opprettholdes.

Konklusjon

Fylkesdirektøren tilrår at planleggingen av et nytt hybelhus med plass for 30 elever fortsetter. Bygget planlegges ferdigstilt til skolestart høsten 2027. Kostnadsrammen for investeringsprosjektet settes til 49,7 millioner kroner (2025-kroner, inkl. mva), og innarbeides i fylkesdirektørens forslag til økonomiplan 2026-2029.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.